Ը. ՏԱՐԻ 2129 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 13 ՄԵՀԵԿԱՆ 1383 — Հ. Տ. 19 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1891 — Ն. Տ. 3 ՄԱՐՏ 1891 — Հիճր. 21 ՐԷՃԷՊ 1308 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونكیان خانده آره‌ولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլսոյ համար [illegible] 160
[illegible] 80
[illegible] 40
[illegible] 200
[illegible] 100
[illegible] 56
[illegible] 28

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 19 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1891

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՖՐԱՆՍԱՑԻՔ ՊԻՏԻ ԵՐԹԱ՞Ն ՊԵՐԼԻՆ

Օրուան խնդիրն, Եւրոպիոյ մէջ, Ֆրանսայի և Գերմանիոյ յարաբերութիւնք են։

Սկսեալ Ֆրետերիկ կայսրուհւոյն ի Փարիզ ուղեւորութենէն, կարգ մ'իրողութիւնք օրուան խնդիր դարձուցին Ֆրանսայի և Գերմանիոյ յարաբերութեանց վիճակը։

Ֆրանսացի պատկերհանք պէ՞տք է Պերլին երթան՝ ի մասնակցութիւն գեղարուեստից ցուցահանդէսին, զոր կայսեր մայրը՝ գեղարուեստի մեծ պաշտպանուհին՝ կը հովանաւորէ արժանապէս։

Այս գաղափարին ի նպաստ և ընդդէմ տրուած պատասխանք գրգռեցին միտքերը թէ՛ Ֆրանսայի և թէ Գերմանիոյ մէջ՝ տաք և պաղ փչելով այս փշոտ խնդրոյ վրայ։

Ֆրանսացի պատկերհանք նշանաւոր դաս մ'են թէ՛ իմացական ընդհանուր մշակութեամբ, թէ արուեստի կատարելութեամբ և թէ զգացմանց գերազանցութեամբ։

Եւ սակայն, օրուան խնդրոյն վրայ երկու բանակի բաժնուած են, երկուքն ալ հաւասարապէս հայրենասէր, հաւասարապէս մտացի լինելով հանդերձ։

Օրինակի համար, աւասիկ Պ. Պոնա, որ եւրոպական համբաւ մը կը վայելէ ժամանակակից անուանի մարդոց կենդանագրերովը որք սքանչելի նմանութիւն մ'ունին բնականին, և խնդրոյն վրայ սապէս կը խորհի.—

«Ես կ'ըսեմ թէ երբ Գերմանք մտքով այնքան բարձր են որ մեծապէս կը պատուեն ֆրանսացի քաղաքական, գիտնական և արուեստագէտ մարդիկն՝ յանձին Պ. Ժիւլ Սիմոն, նախագահ գործաւորական համաժողովոյ, յանձին Պ. Փէանի, նախագահ բժշկական համաժողովոյ, և յանձին Պ. Լավիսի, նախագահ բազմաթիւ արուեստասէր պատուիրակութեանց, երբ Գերմանք կը յարգեն մեր այս նշանաւոր հայրենակիցներ, կ'ըսեմ թէ ֆրանսական գեղարուեստք եւս չպիտի վտանգուին ի Պերլին իրենց ուղեւորութեամբ։ Զգիտեմ թէ մեր պատկերք ի՛նչ տպաւորութիւն պիտի ընեն հոն, բայց երկու օրէ ի վեր խորին յուզմամբ կը յիշեմ թէ Գերմանիոյ կայսեր մայրն, առջի օրն ի Փարիզ եկած, այցելեց ո՛չ թէ վեհապետի մը այլ գեղարուեստի վաստակաւորի մը, և զՊ. Քառնօ չտեսած, ֆրանսացի պատկերհան մը եկաւ գտաւ։ (Ֆրետերիկ կայսրուհին իր առաջին այցելութիւններէն մին տուաւ նոյն ինքն Պ. Պոնա.) Աւասիկ վեհանձն քաղաքավարութիւն մը, որ կը յիշեցնէ այն ասպետական ժամանակներ երբ Եւրոպիոյ երեք-չորրորդ մասին կայսրն ի Վենետիկ այցելով հետամուտ կը լինէր անուանի պատկերհանի մը վրձինը ձեռք բերելու։ Այսպիսի քաղաքավարութեան մասին ո՛չ մէկ Ֆրանսացի ետ կրնայ մնալ։»

Գրեթէ ոչ նուազ անուանի պատկերհան մը, Պ. Փիւվի տը Շավան, հետեւեալ տարբեր կարծիք մը կը յայտնէ.—

«Եթէ մեր պատկերները Պերլին ղրկելով, ի Գերմանիա ֆրանսական գեղարուեստը կը փառաւորենք, բայց նոյն գործով ալ կարեւորութիւն կուտանք Գերմանիոյ գեղարուեստից ցուցահանդէսին։ Այսու կը ծառայենք Վիլհելմ կայսեր նախանձայոյզ փառասիրութեան, որ տեսնելով թէ Փարիզ յաւիտենապէս կը մնայ գեղարուեստական ոստան համօրէն աշխարհի, նոյն փառքը կ'երազէ Պերլինի համար։ Կը ջանայ Գերմանիոյ ճամբայն սովրեցնել ամեն անոնց որք գեղեցիկ արտադրութիւններ կ'ուզեն տեսնել։ Իւր իրաւունքն է այս, բայց ինչո՞ւ համար օգնենք իրեն այս մասին։ Զխաբուինք։ Պէտք չէ մոռնանք թէ մեր գործ այնպիսի անձնաւորութեան մը հետ է որ ամեն ժամանակ և ամեն պարագայի մէջ նախանձած է մեր երկրին, զոր ամեն կերպիւ նուաստացնել կը կամի։ Այս բանս յօգուտ իւր հայրենեաց կ'ընէ, այո՛. իրեն համար յոյժ պատուաբեր բան։ Բայց հայրենասիրութեան այդ ցոյց մեզ ևս պէտք չէ՞ միթէ յիշեցնէ եթէ մե՛ք ալ հայրենիք ունինք։ Իրաւ, այսպէս խօսելով չենք պախարակեր այն սակաւաթիւ ֆրանսացի պատկերհաններ որք իրենց նկարներն ի Պերլին ղրկել որոշած են։ Անոնք այնպէս կ'ընեն տեսակէտով մը որ կրնայ պաշտպանուիլ և մինչեւ իսկ հաւանութեան արժանանալ ամենազուտ հայրենասիրութեամբ։ Բայց ես ամենախոնարհաբար տարբեր կը խորհիմ։

«Իրաւ, բան մը չպիտի խնայեն Գերմանք մեր ինքնասիրութիւնը գգուելու համար։ Եւ այդ բանն է որ կը նեղէ զմեզ։ Ազատ մուտք ելք պիտի ունենանք ի Պերլին։ Ճամբուն վրայ ամեն ուրեք պիտի պատուեն զմեզ։ Վիլհելմ կայսր իւր ցուցահանդէսը պիտի բանայ զինուորական մեծ շքով, ըստ որում՝ ինչպէս գիտէք՝ ամենայն ինչ զինուորական եղանակաւ կը կատարէ։ Ամենուրեք հրաման պիտի տրուի գովել զմեզ, սքանչանալ մեր առջեւ։ Բերաննիս չբացած, երկարաձիգ ծափահարութեամբք պիտի ողջունուինք։ Այս վիճակ կը վայլէ՞ աշխարհիս ամենէն ուժեղ ազգին (Ֆրանսացւոց)։»

* * *

Մինչ Պ. Փօլ Տէրուլէտ բանաստեղծը, Պուլանժէի աջ բազուկն, յանուն հայրենասիրութեան կը գոռար այն պատկերհանից դէմ որք Պերլին երթալ յանձն կ'առնուն, Պ. Էրնէսթ Լավիս, նախկին դաստիարակ Նափոլէոն Գ.ի գահաժառանգ որդւոյն և այսօր Սորպոնի համալսարանին ամենափայլուն դասախօսից մին, խնդրոյն վրայ սա կարծիքը կը յայտնէր.

«Անկեղծապէս» կը փափաքիմ հաշտութեան ընդ մէջ Ֆրանսայի և Գերմանիոյ. որովհետեւ, «իմացական կրաւանին վրայ», լաւ գործ մը պիտի լինի թէ՛ Ֆրանսացւոց և թէ Գերմանաց համար։ Ֆրանքօ-գերմանական պատերազմէն քիչ ետքը, գերման պատմաբանն Պ. ֆոն Սիպէլ տետրակ մը հանեց սա խորագրով. «Թէ ի՛նչ կրնանք սովրիլ Ֆրանսացիներէն»։ Կ'ուզէի որ այսօր ալ մէկն ելնէր տետրակ մը հրատարակէր Ֆրանսայի մէջ սա խորագրով. «Թէ ի՛նչ կրնանք սովրիլ Գերմաններէն»։ Մեր մէջ կան որք կը կարծեն թէ մերձեցում մը կը վիրաւորէ մեր ազգային արժանապատուութիւն։ Իմ կարծիքս այդ չէ։ Կացութիւնն այսօր այն չէ ինչ որ էր պատերազմէն ետք։ Այն ատեն Ֆրանսա պարտութեամբ նուաստացեալ կը զգար ինքզինք։ Այսօր զօրաւոր է, և իւր վրայ ամեն վստահութիւն կարող է տածել։ Այժմ սխալ մը կը լինէր մերժել ամեն յարաբերութիւն Գերմանիոյ հետ։ Վերսկսելով յարաբերութիւնները, քաղաքավարութեանց պատասխանելով քաղաքավարութեամբք, անշուշտ չպիտի ջնջուին 20 տարի առաջուան դէպքերը։ Բայց մարդ ո՛րչափ հաստատ հայրենասիրութեամբ մը ոգեւորուած լինի, նոյնչափ ապահով և ազատ կրնայ շարժիլ նոր և աւելի հաճոյ կացութեան մը մէջ։»

* * *

Ութ օր յառաջ Փարիզէ եկած լուրերն աւելի նպաստաւոր էին քան երկու-երեք օրէ ի վեր եկած հեռագրեր։

Շաբաթ մը յառաջ յուսալի էր թէ Ֆրանսացիք չպիտի մերժէին Ֆրետերիկ կայսրուհւոյն սիրալիր հրաւէրը։ Ֆրանսական վեհանձն և ասպետական զգացմունք յուսալի կ'ընէին թէ Ֆրան[illegible]ւէրը լսելի պիտի լինէր։ Բայց ֆրանսական շովինութիւնը կամ չափազանց հայրենասիրութիւնն յաղթանակ տարած լինել կը թուի ֆրանսական ողջմտութեան և քաղաքավարութեան վրայ։ Ֆրանսայի պատկերհանից մեծագոյն մասը մերժողական պատասխան տուին։ Ալզաս-Լոռէնի մէջ անցագրաց խնդրոյն վերաբերեալ նոր դէպք մ'ալ վրայ հասնելով, Զօր. Քափրիվի հրաման ղրկեց կուսակալ Հօէնլոհէ իշխանին թէ այսուհետեւ ո՛ և է զիջում չլինի անցագրաց կանոնադրութեան գործադրման մասին։ Կը կարծուի թէ այս տնօրինութեամբ ուզած է Վիլհելմ կայսր պատասխանել ֆրանսացի հայրենասիրաց աղմկալի յայտարարութեանց։ Ցուսացուած բարուոքումը գերմանաֆրանսական յարաբերութեանց, այս կերպիւ կը փոխուի նոր տհաճութեան մը, նոր դժուարութեան մը, ի մեծ վիշտ ամեն անոնց որք բարեկամական յարաբերութեանց վերահաստատման կը բաղձան Եւրոպիոյ սոյն երկու նշանաւորագոյն լուսաւորեալ ազգաց միջեւ։

* * *

Ֆրետերիկ կայսրուհին ամեն ջանք կ'ընէ օտարազգի պատկերհաններն և քանդակագործներն համոզելու որ Պերլինի ցուցահանդէսին մասնակցին։ Մի քանի օր յառաջ, Պերլինի անուանի պատկերհաններէն մին Մատրիտ ղրկեց՝ սպանիացի արուեստագէտներն համոզելու։

Անգլ. լրագիրք կը ծանուցանեն թէ ամեն երկրաց պատկերհանք մեծ թուով պիտի մասնակցին Պերլինի ցուցահանդէսին։ Ֆրանսայի մասին ևեթ վերապահութիւն ընելով, կը տեսնենք թէ ուրիշ երկիրներու արուեստագէտք փոյթեռանդն յօժարամտութիւն կը ցուցնեն։ Անգլիացի վարպետներուն մէջ, արդէն իրենց պատկերները խոստացած են Սըր Ճօն Միլլէյս, Սըր Ֆրետերիք Լէյթըն, Պ. Պ. Ալմա-Թատէմա, Ուալթս, Փէյթէ, Մարքուս Սթօն, Ուլէս, Մուռ, Ռինիփէրխ, Քոլլինս, Ուօլթըր Քրէյն, ևն. Անգլիայի քանդակագործներէն Պ. Պ. Թօրնիքրօֆթ, Ֆորտ, Սիմմընս և Ձիլպերթ պիտի փութան պատուել իրենց վեհափառ թագուհւոյն անդրանիկ և նախասիրական դստեր՝ Ֆրետերիկ կայսրուհւոյն գեղարուեստական ճաշակին ծնունդը։

* * *

Վիլհելմ Բ. որ մեծապէս կը շահագրգռի զինուորական գիտութեան վերաբերեալ խնդիրներու, Ռուսիոյ մեծ ռազմափորձերուն առթիւ անցեալ տարի տեսակցած էր Ֆրանսայի պատուիրակ Պուատէֆռ զօրավարին հետ, այլ և այլ հարցումներ ընելով 1806-1807ի Նափոլէոնեան պատերազմաց վրայ ի Բրուսիա։ Խօսակցութեան ընթացքին մէջ, Ֆրանսացի զօրավարը կարծիք յայտնեց թէ զօրաց և ձիերու ամենէն յաջողակ և զարմանալի վարիչներէն մին եղած է Աննիբալ Կարքեդոնացի սպարապետն, Հռոմայ դէմ պատերազմաց մէջ։ Վիլհելմ Բ. երկարօրէն մտիկ ընելէն ետեւ, պատասխանեց. «Ես ա՛յն աստիճան համակարծիք եմ ձեզ որ ափրիկեան-հռոմէական պատերազմներն առանձինն ուսումնասիրած եմ։ Աննիբալի ճակատամարտներն հիմնովին հասկնալու համար անոնց յատակագծերն ես ինքնին շինած եմ, և ձեզ պիտի ղրկեմ ի Փարիզ, եթէ հետաքրքրական են ձեզ համար։»

Այս օրերս Փարիզի գերմանական դեսպանատան զինուորական կցորդ մը ներկայացաւ Պուատէֆռ զօրավարին, որ Ֆրանսայի մեծ սպայակոյտին գեր-նախագահն է, և անոր մատոյց եօթն էջ նամակ մը, ամբողջովին Վիլհելմ կայսեր ձեռամբ գրուած, և ընդ նմին խոշոր յատակագիծ մը 1·70 մէթր բարձրութեամբ, Աննիբալի ճակատամարտներուն վրայ ուսումնասիրութեամբք և գծագրութեամբք գրուեալ, զորս յոյժ շահագրգիռ կը գտնեն Փարիզեան լրագիրք։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովը անցեալ չաբթուան նիստերէն միոյն մէջ, զբաղեցաւ Կալլէսի նահանգին եկեղեցական վարչութեան խնդրով։ Անկլիքան Եկեղեցին այն նահանգի մէջ պետական Եկեղեցւոյ դիրքը կը պահէ սակաւուն։ Այսինքն՝ իւր հոգեւոր պաշտօնեայք պետական եկամուտներով կ'ապրին. տասանորդներ կը հաւաքեն, և պատուական տիտղոսներ ունին։ Եւ սակայն, ինչպէս Կալլէսի ժողովուրդը կեղտական ծագում ունեցող ուրոյն ցեղ մ'է, որ անգլիասաքսոն ցեղին չի պատկանիր և կեղտական իւր ուրոյն բարբառը կը խօսի մեծաւ մասամբ, Կալլէսցիք կրօնական տեսութեամբ եւս անկլիքան Եկեղեցւոյն չեն պատկանիր ըստ մեծի մասին, այլ նոն-քօնֆօրմիսթ են, ոչ-անգամապետական Եկեղեցւոյ։ Անդամ են մեթոտական, մկրտական, ժողովական և երիցական «յարանուանութեանց»—ինչպէս կը գրեն մեր բողոքական ազգայինք։ Անկլիքան կղերը մինչեւ վերջին ժամանակներս ո՛չ իսկ փոյթ տարած էր կեղտերէն սովրելու, զոր եւեթ կը հասկնայ Կալլէսի ժողովրդեան մեծագոյն մասն։

Ասոր յառաջ կուգայ վիճակ մը ոչ շատ տարբեր Իռլանտայի վիճակէն, ուր թէև ժողովուրդն ամենամեծ մասամբ կաթոլիկ, բայց անկլիքան եկեղեցին էր պետական եկեղեցի, և կաթոլիկ ժողովուրդ մը կը պարտաւորուէր տուրք վճարել ի պահպանութիւն բողոքական եկեղեցւոյ մը։ Պ. Կլատսթոն 1869ին ջնջեց այս անարդար դրութիւն, և անկլիքան եկեղեցին յԻռլանտա ազատ թողուեցաւ իբրեւ կամաւոր նուէրներով ապրող հաստատութիւն մը։ Կալլէսի մէջ բովանդակ ժողովուրդը բողոքական է թէև, բայց ոչ-անկլիքան բողոքականք գրեթէ նոյնչափ հեռի են անկլիքանութենէ որչափ անկլիքանութիւնը կաթոլիկութենէ։ Եւ քանի որ ոչ-անկլիքանք հոգեւորապէս չեն օգտուիր անկլիքան Եկեղեցիէն, պէտք չէ պարտաւոր լինին անոնց ծախքն հոգալու։

Այս սկզբունքով, Կալլէսի երեսփոխանք, որք գրեթէ ամբողջովին ազատական կուսակցութեան կը պատկանին, կը պահանջեն «Եկեղեցւոյ և Պետութեան [illegible] թող, կ'ըսեն, ո՛չ մէկ Եկեղեցի Պետութեան հետ կապ ունենայ ի Կալլէս, ամենքն ալ ազատ կամաւոր նուէրներով ապրին։ Անգլիոյ ազատական ընկերակցութեանց վերջին մեծ գումարման մէջ եւս, Պ. Ճօն Մօրլիի առաջարկութեամբ, որոշուեցաւ Կալլէսի Եկեղեցւոյն խնդիրն ազատական կուսակցութեան հիմնագրոյն մէջ դնել իռլանտական խնդրէն անմիջապէս ետք։ Հանրային կարծիքը պատրաստելու համար, Պ. Փրիչարտ Մորկանի յանձնուեցաւ խնդրոյն ստիպողութիւնն հաստատող առաջարկ մը մատուցանել Երեսփ. Ժողովոյն։

* * *

Այս առաջարկութեան վրայ աւելի տեղի ունեցաւ վիճաբանութիւն։ Պ. Կլատսթոն որ Իռլանտայի մէջ այս արդարութեան գործը կատարած էր արդէն՝ չէր կրնար իւր քուէն զլանալ Կալլէսցւոց պահանջման։ Բայց իւր բացառիկ դրից պատճառաւ, իւր բանախօսութեան անհամբեր կ'սպասուէր։ Պ. Կլատսթոն անկլիքան Եկեղեցւոյ հարազատ զաւակ է, հոգւով ու մարմնով անկլիքան է, իւր բնակավայրին մօտ գտնուող անկլիքան եկեղեցւոյ մէջ դիրք կարդացող է, և կէս դար յառաջ գրական ասպարէզը մտած է գիրք մը հրատարակելով, յորում յակապէս սա գաղափարը կը պաշտպանէր թէ պետական Եկեղեցի մը մեծապէս օգտակար է երկրի մը, թէ մանաւանդ անկլիքան Եկեղեցւոյ և անգլ. Պետութեան կապակցութիւնն անգլ. ազգին օգտակար միայն կրնայ լինել։ Թէև իւր կրօնային գաղափարաց ո՛չ մին թողուց իւր երկար ասպարէզին մէջ, յորում սակայն շատ մը հին գաղափարներ թողուց և նորեր ընդգրկեց, բայց իւր ազատամտութիւն, որ իւր երիտասարդութեան ժամանակի պահպանողականութեան յաջորդած է, զգացուց իրեն թէ անիրաւ բան էր փոքրամասնութեան Եկեղեցին պարտաւորիչ ընել մեծամասնութեան։ Պ. Կլատսթոն, հաստատելով հանդերձ անկլիքան Եկեղեցւոյ ծառայութիւններն հոգեւոր և մանաւանդ բարոյական տեսակէտով, յիշեցուց թէ Կալլէսի ժողովուրդն իւր ոչ-անկլիքան բողոքականութեան ոգւով տոգորեալ կը մնայ, և քանի որ իւր հոգեւոր և բարոյական շինութիւնը կը տեսնէ անկլիքան Եկեղեցւոյն անգլ. Պետութենէն բաժանման մէջ, ի Կալլէս այս բարենորոգում պէտք չէ այլ եւս յապաղեցնել։ Անգլիայի ժողովուրդն իւր արդարասիրութեամբ չի կրնար զլանալ Կալլէսցւոց պահանջումը։

Պահպանողականք խօսեցան անկլիքան Եկեղեցւոյն առ Կալլէսցի ժողովուրդն մատուցած ո՛չ միայն հոգեւոր այլ և իմացական ու քաղաքակրթական ծառայութեանց վրայ, և ի վերջոյ Պ. Մորկանի առաջարկն 203ի դէմ 235 քուէով մերժուեցաւ, այսինքն՝ միայն 32 քուէի մեծամասնութեամբ, որ մեծ բան չէր։ Եթէ ժողովոյ մը մէջ ուր պահպանողականք [illegible] Կալլէսցւոց պահանջումը 32 քուէի մեծամասնութեամբ ևեթ կը մերժուի, ապահով պէտք է լինել թէ երբ Ազատականք մեծամասնութեամբ վերադառնան յերեսփոխանութիւն՝ Կալլէսի եկեղեցական խնդիրը պիտի լուծուի արդարութեամբ։ Այս գուշակութեամբ, Ազատականք գոհունակութեան ձայներով ողջունեցին քուէարկութեան անյաջող արդիւնքը։

ԻՏԱԼԻԱ Յ'ԱՐԵՒԵԼՍ

Յունաստանի Երեսփ. Ժողովոյն մէջ, հարցումներ ուղղուեցան Պ. Տէլեանիսի նախարարութեան՝ իտալեան վարժարանաց նկատմամբ, որք ազատօրէն կը հաստատուին Յունաստանի մէջ, և ուրիշ նպատակ չունին եղեր բայց եթէ նոր սերունդն իտալացնել. Երեսփոխան մը մատնանիշ ըրաւ Պատրասի դպրոցին մէջ գրուած աշխարհացոյց քարտէս մը, յորում իբրև իտալեան երկիր նշանակուած են Ադրիականէն անդին գտնուող վայրեր որք Իտալիոյ մասն չեն կազմեր։ Պահանջեց որ իտալեան վարժարանք Պետութեան օրինաց ենթարկին և կառավարական

—)(160)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ՓՐԿՈՒԹԻՒՆ

—Անկից ի վեր, ըսաւ խօսքը վերջացնելով, Պ. Տըլօռմ չեկաւ հոս։ Ապահովապէս օրիորդ Օռօռը փնտռել սկսած է։ Ա՜հ, ես շատ կը վախնամ որ դիւրաւ չի գտնեն զայն։ Տիկին Տըլօռմ անմխիթար է. ամբողջ օրը չերեւցաւ. մինչեւ վերջը կուլայ, իր սենեակը փակուած։ Գալով Լուիին, անիկա կը սպասէ որ իր հաշիւը տեսնեն։ Պ. Տըլօռմ արգիլեց անոր առանց իր հրամանին դուրս ելնել։ Ալ չհամարձակիր ամենուն առջեւ երեւալ, իր կառատունին մէջ պահուըտած է. ալ մտքէն չանցուներ գինետունն երթալ բաժակ մը բիքէթ խաղալ։ Շատ ալ զարմանալի բան է եղածը. տեսնուելու բան չէ որ կառապանի մը ձեռքէն ձին և կառքը առնեն։ Քիչ մը առաջ մարդուն մէկը զայն ուզեց։

—Կարծեմ ապահովութեան գործակալ մըն է, ըսաւ կինը։

—Երկուքնուս ալ այնպէս եկաւ որ ոստիկան մը ըլլալու է։ Ինչոր է, ժամէ մը աւելի մէկտեղ խօսեցան կառատունին մէջ. բայց չեմ գիտեր ի՞նչ ըսին իրարու։ Ահաւասիկ, տիկին Տիւռան, ամեն ինչ որ կրնամ ձեզ ըսել։

Կոմսուհին բաւական համարեցաւ առած տեղեկութիւնները։ Շամինօն ու կինը բարեւեց և դուրս ելաւ։

ԺԱ

ԴԷՄ ԱՌ ԴԷՄ

Հետեւեալ օրը, առաւօտեան ժամը ութին, Լասէռի կոմսուհին փողոցն էր։

—Պ. տը Սանզաք ետ դարձա՞ւ, հարցուց դռնապանին։

—Այո, Պ. տը Սանզաք գիշերը եկաւ, շատ ուշ ատեն, անշուշտ դեռ չէ ելած անկողնէն, բայց եթէ անպատճառ պէտք ունիք իրեն խօսելու, կրնաք երկրորդ յարկը ելնել։

Տժգոյն, դողդոջուն, կոմսուհին սանդուղէն վեր ելաւ և դերակոմսին դրան հնչակը քաշեց։ Սպասուհին եկաւ դուռը բացաւ։ Զարմանք զգաց իրեն անծանօթ մանկամարդ կին մը տեսնելով։

—Զո՞վ կ'ուզէք, հարցուց։

—Պ. տը Սանզաքը.

—Կարծեմ դեռ նոր ելած է, բայց չեմ գիտեր թէ զձեզ ընդունելու ժամանակ պիտի ունենա՞յ։ Անուննիդ ի՞նչ է։

—Տիկին Տիւռան։

—Սպասուհին դուռը գոցեց և գնաց իմացնել իւր տիրոջ այցելուհւոյն գալուստը, թողլով որ կոմսուհին սենեակը մտնէ։

Տիկին Տիւռանի անունը լսելուն պէս դերակոմսը սարսռաց և քիչ մը տժգունեցաւ։ Դիւրաւ կը հասկցուէր որ առտուն կանուխ եղած այցելութիւնն ախորժելի չէր իրեն. յայտնի էր որ անիկա չէր նախագուշակած իր մեքենայութեանց մէջ։

—Պէտք է ճամբե՞լ, հարցուց սպասուհին։

—Ոչ, պատասխանեց։

Իսկոյն ինքզինքին տէր ըլլալով, տեսաւ այն օգուտները զորս կրնար քաղել այս առիթէն։ Շուտ մը թիկնոցակ մը հագաւ, հայելիի մը մէջ ինքզինքը դիտեց և ձեռքերովը մազերը շտկեց։ Այնուհետեւ ժպիտ ի շրթունս և պայծառաշող նայուածքով, սենեակէն դուրս նետուեցաւ և վազեց կոմսուհին դիմաւորել։

—Դո՛ւք, դո՛ւք էք, իրա՞ւ, դո՞ւք էք, հո՛ս, իմ տա՛նս, գոչեց հիանալի կերպով զարմացման արտայայտութիւն մը տալով իր դէմքին։

Կոմսուհին այնչափ քիչ կը սպասէր այսպէս ընդունելութեան մը որ շուարած մնաց։

—Բայց մտէ՛ք, ըսաւ դերակոմսը, սալօնին դուռը բանալով։

Երբ մանկամարդ կինը մտաւ ներս եւ դուռը գոցեց, միշտ խանդավառ ձեւով մը շարունակեց.

—Ո՛չ, զարմանքս դեռ չանցաւ, դեռ բերկրութիւն կը զգամ։ Բայց ձեր ներկայութիւնն իմ տանս մէջ, տիկին կոմսուհի,—աւա՜ղ, ալ չեմ համարձակիր իմ սիրելի էլէնս ըսել—կ'ըսէ ինծ թէ պէտք ունիք ինծ, թէ ինծմէ բան մը ուզելու կուգաք։ Պէտք չունիմ ըսելու, այնպէս չէ՞, որ ձեզ անձնուէր եմ ես. եթէ կրնամ ձեզ օգտակար ըլլալ, ո և է ծառայութիւն մը մատուցանել, ինծ համար նոր երջանկութիւն մը պիտի ըլլայ։ Ուստի վըրայ մի կենաք, կ'աղաչեմ, նստեցէք։

Կոմսուհին ժամանակ ունեցած էր ինքզինքը ժողվելու։ Առանց ընդունելու այն աթոռը զոր դերակոմսն իրեն երկնցուցած էր, թրթռուն ձայնով մը ըսաւ անոր.

—Պարոն տը Սանզաք, երէկ չէ առջի իրիկուընէ ի վեր օրիորդ Օռօռ Տըլօռմ, կամ, եթէ այսպէս նախամեծար կը համարիմ, օրիորդ Լիւսի տը Լասէռ անյայտացած է. Աղջիկս առեւանգած են, պարոն տը Սանզաք։

Իսկոյն դիմակը փոխելով, դերակոմսին դէմքը այլայլեցաւ։

—Աստուա՛ծ իմ, գոչեց յապուշ կըրթած. ի՞նչ կ'իմացնէք ինծ. օրիորդ տը Լասէռ, ձեր աղջիկը առեւանգուա՞ծ է։ Բայց ահռելի՛ բան է ասիկա, սոսկալի դժբաղդութի՛ւն։ Ի՞նչպէս եղեր է այդպէս բան մը։

Կոմսուհւոյն աչքերն երկու փայլակ արձակեցին։

—Ասոր ինչպէս եղած ըլլալը, պարոն տը Սանզաք, ամենէն աղէկ գիտէք դուք։

—Ե՞ս, գիտե՛մ... ըսաւ ապուշ ձեւով մը անոր նայելով. չեմ հասկնար, ի՛նչ ըսել կ'ուզէք։

—Պարոն տը Սանզաք, պատասխանեց, անոր դիմացը կանգնելով, սպառնալից նայուածքով. երկու մարդիկ առեւանգեր են աղջիկս. այս երկու մարդիկը ձեր մեղսակիցներն են. դուք զանոնք վարձեր էք այս ոճիրը գործելու համար։

—Զի՞ս կ'ամբաստանէք զի՞ս, աղաղակեց։

—Այո, կ'ամբաստանեմ զձեզ։

—Ա՜հ, բայց յիմարութիւն է ըսածնիդ, տիկին կոմսուհի. ցաւը շփոթեցուցեր է զձեզ. խելքերնիդ գլուխնիդ չէ։

—Սանզաքի դերակոմս, գոչեց բարկութենէն դողալով կուգամ աղջիկս ուզել ձենէ, կը հրամայեմ որ զաւակս տաք ինծ։

—Ի՛նչ, ըսաւ դերակոմսը զայրոյթով, կը յամառի՞ք կարծելու...

—Ա՜հ, զգուշացէք, զգուշացէք, ընդմիջեց կոմսուհին, չէք գիտեր տակաւին թէ մայր մը ինչեր կարող է ընել երբ յուսահատութեան մէջն զայն...; ի՞նչ ըրիք աղջիկս...; Ո՞ւր է, նորէն կ'ըսեմ, աղջիկս դարձուցէք ինծ։

—Ես ալ, տիկին կոմսուհի, վերստին կ'ըսեմ ձեզ թէ ցաւը շփոթեցուցեր է զձեզ։ Արդարեւ կը հասկնամ ձեր յուսահատութիւնն և կը մեղքնամ ձեր վրայ. այո, անկեղծօրէն կը մեղքնամ ձեր վրայ։ Եթէ խորհելու; բանավարելու վիճակի մէջ ըլլայիք, պիտի չամբաստանէիք զիս այնպէս բանի մը համար զոր վայրկեան մը առաջ չէի գիտեր։ Կ'աղաչեմ, հանդարտեցէք, և, եթէ կարելի է մտիկ ըրէք ինծ։ Եթէ ուրիշ մէկն ընէր այդ ամբաստանութիւնն, ինծ դէմ եղած մահացու թշնամանք մը պիտի նկատէի. բայց դուք, տիկին կոմսուհի, չթշնամանեցիք զիս. տեսակ մը իրաւունքներ ունիք զորս ուրիշ մը չպիտի շնորհէի, բայց թշնամանուած չեմ զգար զիս. և վերջին աստիճան ցաւ կը զգամ տեսնելով որ իմ վրաս կասկած ունեցաք. ես որ իմ կեանք կուտայի ձեզ համար։ Եւ ինչո՞ւ, կը հարցնեմ ձեզ. ինչո՞ւ առեւանգեմ ձեր աղջիկը։ Ի՛նչ նպատակով։

—Ա՜հ, չեմ գիտեր ատիկա։

—Անո՛ր համար որ այսօր կը սիրեմ զձեզ այնպէս որպէս երբեք չեմ սիրած։ Անմտութիւն պիտի ըլլար այն ատեն։ Ձեզ համար ունեցած գորովս եղական ձեւով մը յայտնած պիտի ըլլայի։ Վերջապէս, շարժառիթ մը պէտք է. Ո՞ւր կը գտնէք զայն։

—Վրէժխնդրութի՛ւնը, աղաղակեց կոմսուհին խուլ ձայնով։

—Բայց ի՛նչ վրէժխնդրութիւն, ըսէք, ի՞նչ վրէժխնդրութիւն։ Որմէ՞ վրէժ ունիմ լուծելու։

—Լասէռի կոմսը կ'ատէք դուք։

—Լասէռի կոմսը կ'ատե՛մ։

—Դուք իսկ ըսիք ատիկա։

—Ժամանակաւ, աւելի քան տարիի չափ առաջ, արդարեւ կոմսին դէմ ատելութիւն մը ունէի։

—Ի՛նչ ըրած է ձեզ։

—Կ'ուզէք գիտնա՞լ։

—Այո։

(Շարունակելի)

խիստ հսկողութեան ։ Նախարարութիւնն յայտնեց թէ քննութիւն մը պիտի կատարէ, և յետոյ պիտի պատասխանէ ։

ՖՐԱՆՍԱՑԻՔ ԵՒ ՌՈՒՍՔ

Քիչ մնաց որ Ռուսք նախանձէին Գերմանաց և Ֆրանսացւոց բարեկամութեան, Ֆրեդերիկ կայսրուհւոյն ի Փարիզ ուղեւորութեան առթիւ ։ Բայց ինչպէս նորագոյն լուրերէն գիտենք, Ռուսաց վախն իրենց . . . սրտին մէջ մնաց ։

Ռուս լրագիրք խնդութեամբ արձանագրեցին ֆրանսական կառավարութեան կողմէ Պ. Մաշքովի գիտնական (*) խումբին եղած թոյլտուութիւնը՝ Կարմիր ծովու ֆրանսական ստացուածքէն անցնելով Հապէշստան ուղեւորելու մասին ։ Իտալացիք ամեն կասկածելի Եւրոպացւոց առջեւ փակած են Հապէշստանի ճամբան, եւ որովհետեւ միշտ կասկածով կը նային Հապէշստանի հետ յարաբերութիւն հաստատելու համար Ռուսաց ձեռնարկներուն, չպիտի թոյլատրէին Պ. Մաշքովի ռուս խմբին Հապէշստան երթալու համար իտալական ստացուածքէ անցնելուն ։ Բարեբախտաբար, Կարմիր ծովու ֆրանսական ստացուածք եւս դէպ ի Հապէշստան կը տանին ։

Ռուս լրագիրք ֆրանսական կառավարութեան շնորհած թոյլտուութիւնը «բարեդէպ նշանակիչ մը» կը նկատեն Ֆրանսայի և Գերմանիոյ յարաբերութեանց բարւոքման(* * *) ։ Բայց Փարիզի կառավարութիւնը խնդրուած թոյլտուութիւնը շնորհելով ռուս խմբին՝ ուզած էր միանգամայն ջնջել տխուր տպաւորութիւնն Աչինովի խմբին ռմբակոծման ֆրանսական նաւատորմին կողմէ, և նոյնքան հաճոյ լինել Ռուսիոյ որքան Իտալացիներուն անհաճոյ ։

Ռուս լրագիրք այս առթիւ կը հարուածեն զԱչինով, որոյ ի Փարիզ ֆրանսական հասարակութեան կողմէ գտած սիրալիր ընդունելութիւնը ծանուցինք, և կ'ըսեն թէ Աչինով բնաւ պաշտօն մը չունի ռուս ազգին կամ ռուս կառավարութեան կողմէ, և ի բաւունս չունի խառնուիլ գործի մը որ միայն Ռուսիոյ և Ֆրանսայի կառավարութեանց կը պատկանի ։—Արդեօք Տիկին Աստոն իւր համբաւաւոր երեկոյթին ծախքերը վրա՞յ տուաւ ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

[illegible] պաշտօնական Արարատ ամսագրի փետրուարի թուոյն մէջ հետեւեալ լուրերը կը կարդանք, Սինոդի օրագրութիւններէն քաղուած ։

22 Նոյեմ. Բարեհաճութեամբ Նորին Վեհափառութեան՝ Ս. Սինոդը նշանակեց Կարսի նախկին յաջորդ բարեջնորհ Յուսիկ վարդապետ Մովսէսեանին՝ Տփխիսու Ս. Սարգիս վանքի վանահայր և կոնսիստորիայի նախանդամ ։ Իսկ բարեջնորհ Յովհաննէս վարդապետ Շիրակունուն՝ նշանակեց յաջորդ Ախալցխայի ։

* * *

12 Դեկտ. Բարեհաճութեամբ Նորին Վեհափառութեան՝ Ս. Սինոդը նշանակեց Մայր Աթոռոյս միաբան բարեջնորհ Աշոտ աբեղայ Շախեանին՝ Տպարանական Ժողովոյ անդամ, որ այս տարւոյ Յունուար ամսի 1 էն ստանձնեց իւր այդ նոր պաշտօնը ։

* * *

27 Դեկտ. Ճեմարանի նախկին ուսուցիչ Պ. Մկրտիչ Պալեան իւր ընտանիքով՝ թողնելով կաթոլիկութիւնը, յօժարակամ ցանկութեամբ միաւ Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ ծոցը ։

ՀԱՆԴԻՍՔ ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ

Այս կիրակի գիշեր մեծաշուք հանդիսիւ տեղի ունեցաւ ի Գատըգիւղ, Մեծ. Տիգրան էֆէնտի Մանուկեանի պսակադրութիւնն ընդ Ազն. Օրիորդ Մէհրիբայ Յովակիմեանի՝ դուստր Յովակիմեան Մհտ. Գաւնիկ էֆէնտիի, ի ներկայութեան պատուաւոր ազգայնոց և օտարազգեաց ։

Ցերեկուան ժամ 9 ին հալաւի օրհնութիւնը կատարուեցաւ Յովակիմեան էֆէնտիի տան մէջ, ընդ նախագահութեամբ Գեր. Մելքիսեդէկ Սրբազանի, յետ որոյ հարսն առաջնորդուեցաւ ի տուն Մանուկեանց ։ Գիշերուան ժամ 1½ ին փառաւոր սեղան մը տրուեցաւ հարիւր հրաւիրելոց ։ սեղանին կը նախագահէր Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հայրն, որուն երկու կողմը բազմած էին Գեր. Մելքիսեդէկ եպիսկ. Մուրատեանց և Գեր. Գարեգին եպիսկ. Սրուանձտեանց ։ Ս. Պատրիարքն՝ հայրական օրհնութեամբք խառն իմաստալից բաժակաճառ մը արտասանելով, բաժակ առաջարկեց Մանուկեան գերդաստանին և հարսին ու փեսային կենաց ։

Ազն. Սենեքերիմ էֆէնտի Մանուկեան բաժակ առաջարկեց Ս. Պատրիարք Հօր կենաց, Ազն. Մ. Էսաեան և Ս. Ա. Պ. Կիլիկեան Տեարք սիրակցորդ ամոլին երջանկութեանը ։ Բոլոր այս բաժակներ պարպուեցան զուարթագին կեցցէներով ։ Փեսային եղբայրը՝ Ազն. Մկրտիչ էֆ. Մանուկեան՝ ի պատասխանի բոլոր բաժակաճառերուն՝ շնորհակալութիւն յայտնեց ։ Սեղանը վերջացաւ ժամ 3½ ին ։ Քիչ ետքը սկսան հասնիլ հրաւիրեալք որք կ'ընդունուէին արժանավայել մեծարանօք ։ Հարսանեաց սրահը զարդարուած էր եւրոպական և արեւելեան խառն ճաշակաւ որուն նոր փայլ մը կուտային տիկնանց գեղեցիկ արդուզարդք ։

Ժամ 6½ ին կատարուեցաւ պսակադրութիւնն, նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր՝ զոր կը շրջապատէին Գեր. Մուրատեան և Սրուանձտեանց եպիսկոպոսունք, քահանայք և դպիրք ։ Կնքահայրն էր Ազն. Մկրտիչ էֆ. Մանուկեան ։ Սրուանձտեանց Սրբազան իմաստալից յորդորական մը խօսեցաւ «Աճեցէք և բազմացարուք» խօսքերն իրեն բնաբան ընտրելով ու ջերմ բարեմաղթութիւններ ընելով նորապսակ ամոլին երջանկութեան համար ։ Յաւարտ պսակադրութեան, երբ մէկ կողմէ շնորհաւորութիւնք կ'ընդունուէին, միւս կողմէ երաժշտական ընտիր խումբ մը գեղեցիկ կտորներ նուագելով կ'ոգեւորէր այս զուարթ հանդէսը ։ Մանուկեան գերդաստանին հեռաւոր բարեկամաց կողմէ շնորհաւորական հեռագիրք կը հասնէին այդ միջոցին, ինչպէս նաեւ փառաւոր ծաղկեփունջք ղրկուած էին մայրաքաղաքիս ամեն կողմէ ։

Կէս գիշերէն յետոյ մեկնեցաւ Ս. Պատրիարք Հայրն՝ ընկերակցութեամբ ներկայ եկեղեցականաց, յետ որոյ սկսան պարերն, որք տեւեցին մինչեւ առաւօտ, մեծաշուք և հարսանեաց հանդիսի մը արժանի զուարթութեամբ ու ոգեւորութեամբ ։ Դադարներու միջոցին պարողք և պարուհիք կը կազդուրուէին պաղպաղակներով ու ընտիր ըմպելիներով որովք լիառատ ճաշսեղան մը կազմուած էր ։ Ժամ 10 ին ընթրեաց սեղան մը տրուեցաւ 120 հրաւիրելոց, և այս առթիւ եւս բաժակներ արտասանուեցան ու սիրուն ատենաբանութիւնք եղան ։

Հանդէսն աւարտեցաւ առաւօտուն, և հրաւիրեալք մեկնեցան՝ իրենց շնորհակալութիւնները կրկնելով առ նորապսակ ամուսինս Տ. և Տիկին Տ. Մանուկեան և շնորհակալութիւն յայտնելով իրենց եղած սիրալիր ու մեծավայելուչ ընդունելութեան համար ։

* * *

Այս հարսանեաց առթիւ, կիրակի առաւօտ Հիւանդանոցի մատրան մէջ յատուկ պատարագ մատուցուեցաւ ի յիշատակ Մանուկեան Ազն. եղբարց հանգուցեալ հօր՝ Սարգիս էֆ. Մանուկեանի ։ Եւ ապա, հիւանդանոցի պաշտօնէից սեղան տրուեցաւ ։

Երէկ, միջօրէին, վայելուչ հանդիսիւ տեղի ունեցաւ ի Բանկալթի, Իկիտպաշեանց բնակարանին մէջ, Միացեալ ընկերութեանց ընդհ. քարտուղար Լեւոն էֆէնտի Հաճեանի պսակադրութիւնն ընդ Օրիորդ Թէրէզա Մրճիկեանի, կնքահայրութեամբ Ազնուաշուք Լեւոն պէյի Փափազեան՝ Ատենապետ Տնօրէն Ժողովոյ [illegible]ղութեան Նախագահեց Արժ. Գրիգոր վարդապետ Արարծեան ։ Բերայէն, Նէնիգիւղէն, Խասգիւղէն, Նէնի Գարուէն եւ այլ թաղերէ երեսնա հրաւիրելոց ընտրեալ բազմութիւն մը համախմբուած էր և բազմաթիւ գեղեցիկ ծաղկեփունջեր ղրկուած էին բարեկամաց կողմէ, ի նշան խնդակցութեան ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Պէրութի կեդրոնական նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Ալի Բիշար էֆէնտի, ընդհանուր դատախազի օգնական կեդրոնական նախնական դատարանին Սուրիոյ ։

Սուրիոյ կեդրոնական նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Ապտիւլհամիտ էֆէնտի, նախագահ պատժական դատարանին Պորտուրի ։

Աքեայի պատժական դատարանին նախագահ անուանեցաւ Շաքիր էֆէնտի, ընդհանուր դատախազի օգնական կեդրոնական նախնական դատարանին Պէրութի ։

Պորտուրի պատժական դատարանին նախագահ անուանեցաւ Խօմէր Նուռի պէյ ։

——

Սանճաքի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Պոլսոյ նախնական դատարանի պատժական երկրորդ ճիւղին անդամ Ֆէյզի պէյի ։

Սալիսէի աստիճան՝ բժշկական վարժարանին քաղաքային բժշկական ճիւղին հաշուակալի օգնական Սալահէտտին էֆէնտիի ։

——

Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Դ. զօրաբանակին հրամանատար Մէհմէտ Զէքի փաշայի ։

Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Սպարապետի Դիւան առողջապահական երկրորդ ճիւղի տնօրէնի օգնական զընդապետ Թաշճեան Յօզէֆ Գաբրիէլ պէյի ։

Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Ենիկէօյի նաւանգիստի կալուածահամարի տնօրէն Աքիֆ էֆէնտիի ։

——

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Վսեմ. Բաֆֆ փաշա երէկ կայս. պալատ գնաց և ստացաւ Վեհ. Սուլթանի հրամանները ։

——

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն ու Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարն երէկ երկու խորհրդակցութիւն մը ունեցան ինչ ինչ խնդրոց վրայ ։

—Ֆրանսական, աւստրիական, հելլենական և պելճիական դեսպանք երէկ Բ. Դուռն երթալով, յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ու Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին հետ ։

——

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ոստիկանութեան նախարար Նազըմ պէյ երէկ Ելտըզի պաշտօնատունը գնաց և տեսակցեցաւ նախարար Վսեմ. Ցաւոր փաշայի հետ ։

——

ՔՆՆԻՉ Ի ԴԱՒԱՍ

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ, կ'ըսէ Սաբահ, Զինուորական քննիչ Յանձնաժողովոյ անդամ և կայս. պատուակալ թիկնապահ գնդապետ Ահմէտ Բիշար պէյի պաշտօն յանձնուած է Անատոլուի կողմը հակ դատուած ինչ ինչ քննութիւններ կատարելու համար ։ Ահմէտ Բիշար պէյ այսօր վաղը մայրաքաղաքէս դէպ ի Իսկէնտէրուն պիտի ուղեւորի և յետոյ Սամսոնի ճամբով մայրաքաղաքս պիտի վերադառնայ ։

——

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ՏՈՄԱՐՆԵՐ

Պիլէճիկէն հետեւեալը կը գրեն առ Թ[illegible]րէֆ ։

Ի Պիլէճիք Հայ-Հռոմէական հասարակութեան միջեւ տոմարի փոփոխութեան առթիւ ծագած երկպառակութիւնը վերջացաւ շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին ։ Նոյն հասարակութեան կողմէ այս առթիւ եղած բազմաթիւ դիմումներու վրայ, այդ խնդրոյն համար՝ Դատական ու Կրօնական գործոց Նախարարութեան և Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքարանին միջեւ բանակցութիւնք կատարուելով, Դատական Նախարարութիւնը հեռագրաւ ծանուցած է Պրուսայի կուսակալութեան որ ծագած այդ երկպառակութեան առաջքն անմիջապէս առնլու համար, պէտք է արգիլել և զիկուցանել նոյն հասարակութեան թէ պէտք է հին դրութիւնը գործածել ։ Կուսակալութիւնն եւս այդ հեռագիրն հաղորդած է Երթօղրուլ գաւառի կառավարչին ։

——

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Տպագրական Տեսչութեան կողմէ հետեւեան հաղորդուած է ի հրատարակութիւն ։

Կարինէն, Բաղէշէն, Էնկիւրիէն, Տիարպէքիրէն, Քարբերդէն և Տրապիզոնէն եկած 17 փետրվար թուական հեռագրերու համաձայն, այդ նահանգաց մէջ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ ։

——

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ելմտական նախարարութիւնն հրամայեց որոց որ անկ է թէ, մայրաքաղաքիս ու արուարձանաց մէջ գտնուած շէնքերու կառուցման ու նորոգութեան և կալուածոց վարձու տրուելուն առթիւ կնքելի պայմանագրութեանց համար հարկ եղած գործողութիւնները կատարելէ առաջ, պէտք է նախապէս արտօնութիւն առնուլ կալուածատրոց դիւաններէն ։

——

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆ

Լոնտոնի առաջնակարգ և իրազեկ լրագիրք կը հերքեն լրագրաց ոմանց հրատարակած այն զրոյց, երբ թէ Կ. Պոլսոյ անգլիական դեսպան Սըր Ուիլիէմ Հուայթ պիտի քաշուի իւր պաշտօնէն և անոր պիտի յաջորդէ Եգիպտոսի անգլ. գործակատար Սըր Իվլին Պէյրինկ ։

——

ՖԷՆԷՐԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

Յունաց Պատրիարքարանի խառն ժողովն Պատրիարքարանի գործակատար ընտրած է Անթիմոս էֆ. Իքիաթիս, նախկին կառավարիչ Լիւլէ Պուրկազի, Բլովտիւի (Միսիլլը) և Սիմի, և որդի Վսեմ. Իքիաթէս էֆէնտիի, անդամ Վճռաբեկ ատենին ։ Պատրիարքարանի գործակատարի ամսաթոշակն է 3800 ղրուշ, որուն վրայ կ'աւելցուի նաեւ 800 ղրշ. զանազան ծախուց համար ։

Խառն ժողովն 2000 ղրշ. հանգստեան թոշակ յատկացուցած է նախորդ գործակատար Սդավրաքի էֆէնտիի, որ բազում տարիներէ ի վեր կը վարէր այդ պաշտօնն ուստից հրաժարեցաւ ծերութեան եւ հիւանդութեան պատճառաւ ։

——

ԶՄԵՌԸ

Ինչպէս յայտնի է ձմեռը տակաւին նոյն սաստկութեամբ կը շարունակէ գաւառաց մէջ ։ Պանտրմայի ու շրջակայից մէջ եւս առատ ձիւն տեղացած է և Միխալըճի ու Էօրէմիի շրջակայ ճամբաները երեք մետրէ աւելի ձիւնով ծածկուած են ։ Պանտըրմայի ժողովուրդն ածուխի անհրաժեշտ պէտք մը ունենալով, հեռագրաւ օգնութիւն խնդրուած էր Բ. Դռնէն ։ Ձմեռուան եղանակին մէջ աղքատաց օգնելու համար կազմեալ յանձնաժողովն երէկ 20,000 օխա ածուխ գնել տալով, անմիջապէս յատուկ շոգենաւով Պանտրմա ղրկեց ։

Պէօյիւքչէքմէճէի շրջակայքը գտնուած Պաշչէքէօյի մէջ եւս մէկ կանգունէ աւելի ձիւն տեղացած ըլլալով, ժողովուրդն ստիպուեր է տուներէն դուրս չելնել, որով առանց ածուխի և հացի մնացեր է ։ Քաղաքապետութիւնն անմիջապէս հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է օրական հարիւր օխա հաց և պէտք եղածին չափ ածուխ ղրկելու համար ։ Այդ գիւղին մէջ ծաղիկն եւս ճարակած ըլլալով, Քաղաքապետութիւնն որոշած է բժիշկներ ղրկել ։

——

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ՏՐԻՊՈԼԻՍ

Այն յանձնաժողովն, որ Ափրիկեան Տրիպոլիս գնացած էր ինչ ինչ քննութիւններ կատարելու համար, իւր պաշտօնն աւարտած ըլլալով՝ կայս. հրամանաւ ճամբայ ելած է մայրաքաղաքս գալու համար ։

——

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ Պ. ՏԷՀՐԷՆՈՖԻ

Կ. Պոլսոյ շուէտական նախորդ դեսպան հանգուցեալ Պ. տ'Էհրէնոֆի մարմինն ուրբաթ օրը Իտալիայէն մայրաքաղաքս բերուած ըլլալով, յուղարկաւորութեան հանդէսը կատարուեցաւ շաբաթ առաւօտ ի Բերա ։ Դեսպանատան մատրան մէջ կարգացուած հոգեհանգստեան աղօթից ներկայ էին Մավրոյէնի փաշա, Մահիր պէյ, Իպրահիմ պէյ, Մեծ-Եպարքոսին ու Արտաքին գործոց նախարարին կողմէ՝ Վէքիլ էֆէնտի ու Միքայէլ էֆէնտի, Նէճիպ փաշա, Հօպէ փաշա, դեսպանք հիւպատոսք և այլ երեւելիք ։ Յաւարտ արարողութեանց, դագաղը մեռելակիր կառքով տարուեցաւ Պէշիքթաշի նաւամատոյցն ուստից շոգեմակոյկով փոխադրուեցաւ ի Հայտար-Փաշա, եւ մարմինն ամփոփուեցաւ բողոքականաց գերեզմանատունը, նոյն դամբարանին մէջ ուր 1878ին ամփոփուած էր հանգուցելոյն տիկնոջ մարմինը ։ Պ. տ'Էհրէնոֆի ընտանեաց անդամք եւ բարեկամք ինչպէս նաեւ կայս. թիկնապահ Ահմէտ Ալի փաշա մինչեւ գերեզմանատուն հետեւեցան դագաղին ։

Պ. տ'Էհրէնոֆ 1822ին ծնած էր ի Սթօքհօլմ և 1869ին անուանուած էր շուէտական դեսպան ի Կ. Պոլիս, պաշտօն զոր վարեց մինչեւ 1888. այդ թուականին կինը մեռած ու երկու [illegible] ըլլալով, Պ. տ'Էհրէնոֆ բոլորովին առանձին մնաց և քաշուեցաւ դիւանագիտական ասպարէզէն ։ Հանգուցեալն ի կենդանութեան կտակած էր որ իւր մարմին Կ. Պոլիս բերուելով, Հայտար-Փաշայի գերեզմանատունը թաղուի, ամուսնոյն մօտ ։

——

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ

Այս գիշեր ժամ 1ին հրդեհ ծագելով ի Եէնի գիւղ, բրէնս Հալիմ փաշայի որդւոյն Սայիտ փաշայի ծովեզերեայ ապարանքէն, այդ հոյակապ շէնք ամբողջովին հրոյ ճարակ եղաւ ։ Հրկիզեալ ապարանքը նախապէս կը պատկանէր Պ. Վլասիծօյի որ վերջերս Հալիմ փաշային վաճառած էր զայն 10,000 ոսկւոյ ։

Սկիւտարի կառավարիչ Մաշուգ պէյ, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, տակաւին ապաքինած չէ ։

—Ջիւանիոյ լրագիրներուն մէջ կը կարդանք թէ Գըրդ Աղաճի գայմագամը գրաւած է մէկ, կէս ու քառորդ ֆրանքնոց դրամներ, որք ոսկեզօծուելով իբրեւ ֆրանսական ոսկւոյ ամբողջը, կէսն ու քառորդը կը գործածուին եղեր անասնոց առեւտուրի մէջ ։ Գտնուած անասուններն իրենց տէրոջ վերադարձուած են և այդ խարդախութեան հեղինակներ կը փնտռուին ։

—Ոստիկանութեան պաշտօնեայք երէկ Թահիր անուն մարդ մը ձերբակալեցին ։ Այս մարդ ութ տարի առաջ ի Բերա Ս. Աղաճամիի մօտ Շահին անուն կին մը սպաննած և փախած էր ։ Թահիր թէեւ ձերբակալուելու պահուն զէնքով դիմադրեց սակայն չյաջողելով, վերջապէս ձերբակալուեցաւ ։

—Պիլէճիկէն կը գրեն թէ տեղէն երկու ժամ հեռաւոր եղած լեռ մը, որ երկաթուղւոյ գծին անցնելիք ճամբուն վրայ կը գտնուի, արգելք եղած է գծերու զետեղման համար կատարուած աշխատութեանց ։ Այդ լերան հողն թոյլ ըլլալով, երբ ճամբան կը բացուի, երկու կողմը գտնուած հողերը վար սահելով ճամբան կը գոցեն եղեր ։ Այս պատճառաւ ամիսներով կատարուած աշխատութիւնք ապարդիւն մնացած են և մինչեւ հիմայ գործաւորներ եւս մեռած են ։ Այդ ճամբան եթէ չինուի լերան բարձրութեան պատճառաւ զառիվեր պիտի ըլլայ, որով Պիլէճիկէն ուրիշ վայրաշարժ մը հարկ պիտի ըլլայ աւելցնել կառախումբին վրայ ։

—Նախընթաց գիշեր ի Սիլիվրի Քաթալ պուրկազէն դուրս մարդու դիակ մը գտնուեցաւ ճամբուն վրայ ։ Յետ քննութեան հասկցուելով թէ Բալուցի Վարդան Տօնիկեան անուն 63 տարեկան մարդու մըն է, որ յանկարծամահ եղած է, Ազգ. Հիւանդանոց փոխադրուեցաւ ։

—Ե. զօրաբանակին նորընտիր հրամանատար Օսման Նուրի փաշա, յառաջիկայ հինգշաբթի օր իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի ։

—Զ. զօրաբանակին քննիչ Նուսրէթ փաշայի պաշտօն յանձնուած է քննել ի Պասրա Ֆաօի ամրութիւնները ։

—Ջիւանիպէյն կը գրեն թէ, կ'ըսէ Սապահ, տեղւոյն ոստիկանութեան ու հելլենական հիւպատոսարանին միջեւ եղած յարաբերութիւնք, որք տարիէ մը ի վեր ձգտեալ վիճակի մէջ էին, այս անգամ վերահաստատուած և երկուստեք փոխադարձ այցելութիւնք եղած են ըստ սովորութեան ։

—Ի Լանկա Անտոն անուն մսավաճառ մը, որ մտային խանգարումն ունէր, երէկ ինքզինքը իւր սենեկի պատուհանէն փողոց նետելով կրնակի ոսկորը կոտրեցաւ ։ Ոստիկանութեան պաշտօնեայք վրայ հասնելով, անմիջապէս յունաց հիւանդանոցը փոխադրեցին զնա ։

—Շաբաթ իրիկուն երկու անծանօթ մարդիկ մտնելով ի Բերա, Լ. Հէրըլտի տպարանին մօտ գտնուած լումայափոխի խանութը [illegible] մը կ'ուտան առնելու համար, Հազիւ լումայափոխը դարակը բացած էր դրամ հանելու համար, երբ մարդոց մին անոր կոկորդը սեղմել սկսաւ մինչ միւսը գրպանը կը լեցունէր դարակին մէջ գտնուած արծաթ դրամը, որուն մէկ մասը գետին թափելով, 360 ղրուշը միայն մնաց իրեն ։ Այս գործողութենէն յետոյ, երկու գողերն սկսան փախչիլ ։ սակայն սեղանաւորին աղաղակներուն վրայ, Քէչիքչի Հիւսէյին անուն ոստիկան մը չարագործաց ետեւէն վազելով, յաջողեցաւ ձերբակալել անոնցմէ մին, որ Սթէրիօ անուն հելլենացի մըն էր, քանի մը օր առաջ Աթէնքէն եկած ։ Ոստիկանութիւնը միւս գողը փնտռելու ետեւէ է ։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

Այս գիշեր, ի նպաստ ֆրանսական խմբին թենոր Պ. Կօֆէյի՝

ՄԻՆԵՕՆ (MIGNON)

ԶԷՄԻՐԷ ՕՓԷՐԱՆ

Ազգային երաժշտապետ Տիգրան էֆէնտի Չուհաճեանի երկասիրութիւնը Զէմիրէ՝ գրաքննութենէն գրեթէ անփոփոխ ելաւ ։ Այս օփէրա այժմ ֆրանսական թատերախմբին յանձնըուած է և նուագարանապետ Պ. Սօլէէ դերերը բաշխելու վրայ է ։ Մտադիր են, եթէ կարելի ըլլայ, յառաջիկայ մարտ 3ին ներկայացունել զՁէմիրէ որոյ երաժշտութեան մասին մեծ գովեստով կը խօսուի արդէն այն եւրոպացի երաժշտաց կողմէ որք զայն լսելու առիթ ունեցեր են ։

ԱԶԴ

Ցոյն լրագրավաճառ Վասիլի Բրօֆերի խանութի պայմանագիր մը կորսուած է մի քանի օր առաջ ։ Ուստի կը խնդրէ որ եթէ այդ պայմանագիրը գտնող մը ըլլայ հաճի յանձնել ի Ղալաթիա, Հարաճճի փողոց թիւ 46 խանութն, ուսկից վարձատրութիւն մը պիտի ստանայ ։

ՎԱՐԺՈՒՀԻ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Մօտաւոր գաւառի մը համար վարժուհի մը կ'ուզուի, որ հայերէն, ֆրանսերէն և ձեռագործ գիտնայ ։ Գոհացուցիչ ամսական ։ Դիմել Արեւելքի Տնօրէնութեան ։

867

ՀԵՌԱԳԻՐ ԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ

ՓԱՐԻԶ, 1 մարտ — Լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Ֆրեդերիկ կայսրուհին՝ իւր մեկնումը փութացնելու համար դեսպանի մը տուած խորհրդին ի պատասխանի՝ ըսեր է թէ Անգլիոյ թագուհւոյ մը դուստրն երեւակայական վտանգներու առջեւ չընկրկիր ։ Ժէրվէ պատկերահանն ստանձներ է կայսրուհւոյն իմացնել թէ իր արուեստակիցք ետ կ'առնուն իրենց խօսքը ։ Կայսրուհին այդ մերժման շարժառիթը գնահատելով Ֆրանսացի պատկերահանին զեկոյցը շնորհալի կերպով ընդունեցեր է ։

—Պ. Պօնա, Պուկրօ և Վիլֆրէյ պատկերհանք պիտի մասնակցին Պերլինի ցուցահանդէսին ։ Կը կարծուի թէ ուրիշ կարգ մը պատկերհաններ անոնց օրինակին պիտի հետեւին ։

—Էվէնման լրագիրը սաստկապէս կը պախարակէ զՊ. Տէգայ, որ իւր յայտարարութեամբը պատճառ եղաւ արուեստագիտաց ձեռնպահութեան ։ բայց ֆրանքօ գերման յարաբերութիւնք պատկերհանից մերժումովը չպիտի աւրուին ։

—Փօլիթ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Զօր. Պուլանժէ Պրուսէլ գնաց յուսալով որ վերջին դիպուածք պիտի թոյլ տան իրեն սահմանագլուխն անցնելու և Ֆրանսա մտնելու ։

—Բոլոր ֆրանսական լրագիրք անցագրաց մասին Գերմանիոյ տնօրինութիւնները վերջին դէպքերուն հետեւութիւնք կը համարին ։ Բայց կը կարծեն թէ Ալզաս-Լօռէն ամենէն աւելի պիտի նեղուի ։ Թան կ'ըսէ ։ Ֆրանսական ընթացքը թէեւ ուղիղ էր, բայց չէր համապատասխաներ անկողմնակալ դիտողներու ակնկալութեան ։»

—Հաւաս գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ ֆրանսական կառավարութիւնն երբեք չէ միջամտած պատկերհանից ցուցահանդէսի մասնակցութեան խնդրոյն ։ Ամենէն կարեւոր լրագիրք խնդրոյ վրայ չափաւորութեամբ կը խօսին ։ Կը ջանան ազդեցութիւնը մեղմացնել ։

ՊԵՐԼԻՆ, 1 մարտ. — Նօրտ Տոյչէ Ալկէմայնէ Ցայթունկ Փարիզի դէպքին առթիւ գերման մամլոյն արտայայտած հայրենասիրական զգացմանց միաբանութիւնը կը հաստատէ . այս միաբանութիւն ապացոյց երաշխաւորութիւն մ'է թէ եթէ երբեք գերման ժողովրդեան շահուց և արժանապատուութեան բռնաբարում մը պատերազմ մը յառաջ բերէ, բովանդակ ազգն և ալպեանց լեռներէն մինչեւ ի Պալթիկ ծով բոլոր գերմանք հայրենեաց մեծ դաշտափարին տակ պիտի միանան ։

—Ալզաս-Լօռէնի վարչապետը զեկոյց մը հրատարակեց թէ մարտ երեքէն սկսեալ անցագրաց կանոնադրութիւնը ճշդիւ պիտի գործադրուի առանց ո և է մեղմացման ։

—Լրագիրք Ալզաս-Լօռէնի անցագրաց տնօրինութեան վրայ կը խօսին ։ Յառաջդիմական Վօսիշէ Ցայթունկ կ'ըսէ թէ անցագրաց մասին այս խստութիւնք առընչութիւն ունին Ֆրանսացւոց յԱլզաս-Լօռէն գերմանական հիւրընկալութիւնը բռնաբարելուն հետ ։ Ազգային ազատական Նացիօնալ Ցայթունկ կ'ըսէ թէ Նօրտ Տոյչէ Ալկէմայնէ Ցայթունկի կողմէ առ Ֆրանսացիս ուղղուած խիստ դիտողութիւնը ճշդիւ կը ցուցնէ թէ Ֆրանսացւոց ընթացքն ի՛նչպիսի զգացում մը յառաջ բերած է Պերլինի մէջ ։ Պաշտպանողական Քրէօյց Ցայթունկ կ'ըսէ ։ Ֆրանսացիք պէտք չէ կարծեն թէ Գերմանաց համբերութիւնն անսահման է ։ Քէօլնիշէ Ցայթունկ խորհուրդ կուտայ Գերմանաց ի Փարիզ իրենց այցերը պակսեցնել ։

ՓԵՏԵՐՊՈՒՐԿ, 1 մարտ.—Ժուռնալ տը Սէն Փեթէրսպուրկ կ'ըսէ թէ Փարիզի ցաւալի դէպքը թեթեւ ստուեր մը ձգեց Գերմանիոյ և Ֆրանսայի յարաբերութեանց վրայ, բայց յուսալի է որ երկու կողմերը պիտի ջանան հեռացնել այդ ստուեր ։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՀԱԿԱԳԵՐՄԱՆ ՑՈՅՑ Ի ՓԱՐԻԶ

ՓԱՐԻԶ 2 մարտ.—Ֆրանսական լրագիրք կ'ըսեն թէ Զօր. Պուլանժէ այլ եւս չպիտի վերադառնայ ի Ժերսէյ կղզի ։ Փարիզի երրորդ թաղային շրջանակի պուլանժէականաց երէկի ժողովման 600 անձինք ներկայ գտնուեցան ։ Մի քանի ատենաբանք փառաւորեցին այն յաղթութիւն զոր կուսակցութիւնը տարաւ կառավարութեան վրայ, որ ստիպուեցաւ հայրենասիրաց դաշնակցութեան առջեւ ընկրկիլ (պատկերհանից Պերլին երթալու գործին մէջ) ։ Պ. Տէրուլէտ, որ եռանդագին ծափահարեցաւ, պատկերհան Պ. Տէգայի մէկ նամակն ընթերցաւ, որ կը յայտնէր թէ իւր հայրենասիրութիւն աւելի ոգեւորեցաւ վերջին պայքարներէն ։ Ժողովն արծաթեայ միտալ մը քուէարկեց Պ. Պ. Ռօշֆօրի, Լօռանի և Քասանեաքի՝ իրենց հայրենասիրական ընթացքին համար ։ Ժողովը վերջացաւ Պ. Լէզանի աղաղակներովն «Կեցցէ՛ Ռուսիա» և «Անկցի՛ն Գերմանիոյ Դաշնակիցք ։»

ՊՈՒՔՐԷՇ 2 մարտ.—Թագաւորը ծերակոյտի նախագահ Զօր. Ֆլօրէսքօի յանձնեց նոր նախարարութիւն մը կազմել ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 19 փետր.

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամսէ Լոնտոնայի վրայ	110
1 » Փարիզի »	22 90

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ զոց. (Միաց. Օ. Ներք)	21 17½
[illegible] մէջ	— —
[illegible]	21 20
[illegible]	21 21½
Թահվիլըթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ	84 80
» » ժամ 5ին	85

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A. Սէրի	45 7/8
»	B. »	25 3/8
»	C. »	21 20

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍ

[illegible]	Անգլ.	Լր.	5 30
[illegible]	[illegible]	»	9 28
[illegible]	»	»	6 25
[illegible]	»	»	4 85
[illegible]	»	»	530
[illegible]		Ֆր.	78 ½
Բաժնեթուղթ Լավրիօնի . . Գ. Կ.			156

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 15
Անգլիական ոսկի	»	110 7
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	108
Իմփէրիալ	»	90 5
Մէճիտ	»	51 10
Ռուսայի թղթադրամ	»	7 74
[illegible] (ամբողջ)	»	108 17
[illegible]	»	[illegible]
Հինգնոց	»	103
Մէթալիք	»	101
Խուսֆիյէ	»	20 30
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	8—9

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 2 Մարտ, ժամ 3 վայր. 59 երեկոյ

Ֆրանսական թոշակ 3 %	95 50
» » 4 ½ %	104 20
Օսմանեան [illegible] Ներք Փ.	19 52 ½
Օսմանեան երկաթուղի	77 75
» [illegible]	351 25
[illegible]	626 25
Սօս. էթէ ժէնէրալ	138 75
[illegible]	817 50
[illegible] 5 %	94 60
[illegible] 5 %	455
[illegible] (1890)	433 75
[illegible]	493 75
[illegible] Բարի	828 75
[illegible]	466 25
Ռիօ Թէնթօ	581 25
Մէռիտիանօ	690
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 24

Լոնտոն, 2 Մարտ, ժամ 6 վայր. — երեկոյ

[illegible]	96 5/16

Օ՛ » » Սէրի Դ.	19	1/4
» » » Ա.	45	7/8
» » » Բ.	25	3/8
» » » Գ.	19	5/16
Փոխառութիւն 1877	102	9/16
Բանք Օթօման	15	
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	98	
» տուանք. (բրիվիլէժիէ) 1890	93	7/8
Ռիօ Թէնթօ	23	1/8
Ռօմանիայ (փոխառ. Բօյֆեր)	102	1/2
Հելլենական 5 %	89	3/4
Մոնօփոլ »	72	
Բուլղարական 1889	99	3/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25	460
Վիեննա, 2 Մարտ, ժամ — վայր. —		
Օսմանեան երկաթուղի	37	
» Բէժիի քամենթուղթ	155	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	115	50
» Փարիզի »	45	65
Պերլին, 2 Մարտ, ժամ — վայր. —		
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20	35
» Փարիզի »	80	40
Բուլղ. Թղթադրամ	238	
Օսմանեան երկաթուղի	80	
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	19	

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 2 Մարտ, ժ. — վ. — երեկոյ		
Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95	50
Օսմանեան քօնսօլիտէ Դ.	19	60
Օսմանեան երկաթուղի	—	—
Օսմ. Բէժի	351	25
Բրիօրիթէ Թիւրք	434	50
Օսմ. Մաքս. արժէթուղթ	467	50
Բանք Օթօման	628	75
Ռիօ Թէնթօ	581	25
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	—	—

ԱԴԱՄԵԱՆ

Բեդերսպուրկի մի քանի նշանաւոր դրագէտներ և մասնաւոր անձինք իմանալով մեր հռչակաւոր արուեստագէտի երկարատեւ հիւանդութիւնը հեռագրաւ տեղեկութիւն խնդրած էին մայրաքաղաքիս Ռուսիոյ դեսպանատունէն։ Այս հանգամանք առիթ տուաւ որ դեսպանատան պաշտօնեայք եւս սկսան լրջօրէն ինկատ առնուլ Պ. Ադամեանի հիւանդագին կացութիւնը։ Դեսպանատան զինուորական կցորդ Եմմանուէլ Կայնին և Ռուսիոյ հիւանդանոցի բժիշկ Տօքթ. Պլեսկոֆ մի քանի օր առաջ Պէօյիւքտէրէ երթալով յայտնեցին մեծ արուեստագէտին՝ թէ Բեդերսպուրկի իւր բարեկամաց և իրենց ջերմագին փափաքն է որ տեղափոխուի ռուսական հիւանդանոցն, որպէս զի բժշկական ամեն խնամք լինին ի պահանջել հարկին։

Պ. Ադամեան տարիէ մը ի վեր կոկորդի սաստիկ խիժեր ունենալով, Տօքթ. Պլեսկոֆ գործողութիւն մը կատարեց կոկորդին մէջ։

Գործողութեան յաջորդ օրը Պ. Ադամեան հետեւեալ հեռագիրը կ'ուղղէր ի Բերա իւր մէկ բարեկամին «Կը խնդրեմ անմիջապէս յայտնէք իմ բժիշկ ու բարեկամ Պլեսկոֆին թէ գործողութենէն յետոյ այնպէս լաւ կըզգամ ինքզինքս, որոյ նմանն հիւանդութենէս ի վեր չէի զգացած տակաւին։»

Մեծ յոյս կայ որ ռուսական հիւանդանոցի մէջ շատ շուտով պիտի թեթեւնայ Պ. Ադամեանի տաժանելի հիւանդութիւնը։

Հիւանդանոցի բժշկապետը Տօքթ. Շչեպոտիէֆ և Տօքթ. Պլեսկոֆ կը խնամեն զՊ. Ադամեան. սակայն առանձնապէս մասնագէտ Պ. Պլեսկոֆ ամենայն օր սիրալիր ուշադրութեամբ կը զննէ հիւանդին վիճակը և հարկ եղած խնամքը կը կատարէ։ Պ. Ադամեան մեծ հաւատ կը տածէ Տօքթ. Պլեսկովի նկատմամբ։

ԹԷ Ի՞ՆՉՈՒ

Ո՛Չ «ՎԱՐԴԱՊԵՏ Ի ԴԵՂԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ»

Մեր վերջին պատասխանին մէջ ըսած էինք թէ «ցարդ չէ լսուած վարդապետ ի դեղագործութեան։»

Առ այս՝ Պ. Պասմաճեան իւր ըսածն հաստատելու համար՝ մեզ մատնանիշ կ'ընէ իւր վկայագրին մէջ նշանակուած Maître բառը զոր՝ ըստ Նորայր Բիւզանդացւոյ՝ կը թարգմանէ Վարդապետ, յաւելլով թէ կը նշանակէ նաեւ Վարպետ։ Բիւզանդացին հոյակապ հեղինակութիւն մ'է մեզ համար, բայց Պ. Պասմաճեան կրնա՞յ ապացուցանել թէ վարդապետ բառը անպատճառ և անխտիր նաեւ Դեղագործին համար նշանակած ըլլայ։ Maître վարդապետ թարգմանել կը հասկնամք, բայց վարդապետ ի դեղագործութեան ո՛չ երբեք։ Քանզի դեղագործը չ'ուսուցաներ, դեղագործը չվարդապետեր, այլ՝ վարդապետի Docteurի մը հրամանն ու հրահանգը կը գործադրէ միայն։ Տարբեր խնդիր է Docteur en Chimie։ Եթէ Maître բառը վարդապետ թարգմանեմք, հապա ի՞նչ անուն տալու է Docteur և Professeur բառերուն։ Եւ ի՞նչու մենք խօսինք այս տեսակ նիւթերու վրայ երբ երբ աննման հրաշակերտ մեր աչաց առջեւ ունիմք անմահ Լիթրէի Բառարանը։ Անո՛ր դիմենք համոզուելու համար թէ վարդապետ որո՞ւ կ'ըսեն։ DOCTEUR. — Celui qui enseigne, qui dogmatise. Celui qui est promu au plus haut grade d'une faculté, après avoir écrit et soutenu une ou deux thèses, suivant la faculté. Docteur en théologie, en droit, en médecine, ès lettres, ès sciences բայց երբէ՛ք ի դեղագործութեան։

ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ յունվար ամսոյ նուիրատուաց անուանքը․

Բարեգութ Տեարք, Ազնուասիրտ Տիկնայք և Օրիորդք,

Նիկոմիդիոյ Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ շրջագայած պնակաց հասոյթ՝ ձեռամբ Բարսեղ Էքսերճեանի՝ դահեկան արծաթ 1000, Սիվրիհիսարի ազգայիններէ՝ հաւաքեալ ձեռամբ Մ. Սերովբէ Պօղոսեանի և Կարապետ Պուտոեանի՝ 756, Հանգուցեալ Տիրան Ս. Եազմաճեանի հոգւոյն համար ձեռամբ Յարութիւն Ս. Եազմաճեանի 540, Օր. Եւգինէ Ս. Ք. ձեռամբ Ղազարոս Միքայէլեանի 540, Իպրանոսեան եղբարք 432, Թադէոս Մէնզիլճեան ձեռամբ Պապիկ Քալշըճեանի 324, Բարսեղ Սթամպօլլուեան՝ իւր հանգուցեալ եղբօր և եղբօրորդւոյն հոգւոյն համար 324, Ա. Պ. 216, Ջուգուր Չէշմէխանի մէջ հաստատեալ գանձանակի հասոյթ 150 1/2, Տիկին Նուրիճա Կիւմիւշեան 108, Յարութիւն Սամանճեան 100, Մհր. Նազարէթ Քօլանճեան 100, Այվասարի աղօրիքի գործաւորներէն Քէեցի Մինաս Բեմպօեան՝ ձեռամբ Յովհաննէս Տէր Յարութիւնեանի 80, Արտաշ Թաշճեան 60, Պետրոս Սիսակեան 56, Համբարձում Տէր Ղուկասեան խոհարար 40, Տիգրան Յարութիւնեանի սրճարանէ հացագին 20, Տիկին Նուրիճա Ս. Էպէեան 20, Գառնիկ Աստուածատուրեան 20, Մելքոն Եփրէմ և Թորոս 20, Համբարձում Վարժապետեան 20, Բարեսէր ոմն 20, Յակոբ Տ. Մարտիրոսեան 20, Բարեսէր ոմն 20 Բարսեղ Խուլէսէրեան 10, գումար 4996 1/2։

Ի Վանն բնակեալ Մեծ. Նշիտ Էֆէնտի Աստուրեան 26 օխա բեզ կարագ, 64 օխա շաքար և 40 օխա ալիւր. Տրապիզոնցի Սարգիս Ազնաւուրեան 550 օխա լուբիա, Բարեսէր ոմն 80 օխա բրինձ, Բարեսէր ոմն 1 քաշէմի բրինձ, ի Բերա հացագործ Մարտիկ Չիկիմսազցի 1 ոչխար, Սիվրիհիսարի ազգայիններէ հաւաքեալ ձեռամբ Մ. Սերովբէ Պօղոսեանի և Մ. Կարապետ Պուտոեանի 50 զոյգ բուրդ գուլպա, Օգսէն Քիւրքճեան 5 ծրար քանաւիչօ, Արմենակ և Բուրէն Մանուկեան 2 քաքէթ 7 օխա բամպակ, Ֆրանսացի Հովէրն ձեռամբ դեղավաճառ Մազլըմեան և Մինթանճեանի 26 հատ սոնտ քառուշուք, Յարութիւն Տիւսիզեան 45 տրամ ափիոն, Սամուէլ Դ. Պարտիզպանեան 5 օրինակ պատի օրացոյցներ, 280 հատ սիկարի թուղթ, Միհրան Ասքանազեան 1 օրինակ Մոզէլ Մանիանօ։

Ի դիմաց Հոգ. Ազգ. Հիւանդանոցի

Ատենադպիր — Ատենապետ

Տ. ԿԻՒՄՈՒՇԿԷՐՏԵԱՆ — Մ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

(Թիֆլիզի լրագրերէն քաղուած)

Սամարղանդից յունվ. 17ին հեռագրում են, որ Թուրքստանում և Բուխարայում անսովոր սառնամանիքներ են եղել, ամեն տեղ սաստիկ ձիւն է եկել։ Կազալինսկում սառնամանիքը 20°ի է հասել։ Դաշտերում ոչխարներ են սառել։ Շատ ճանապարհներ փակուած են եղել։

—Քաղաքումս լուր է տարածուած թէ ֆրանսիական հռչակաւոր դերասանուհի Սարա Բերնարը հրաւիրւում է Թիֆլիսում մի քանի ներկայացումներ տալու։

—Բագուի «Թումանեանց» ֆիրման, մտադիր է Թաւրիզում առեւտրական բանկ հիմնել մի միլիոն ռուբլի դրամագլխով։

—Նոյն «Թումանեանց» առաջիկայ նաւագնացութեան համար Սորմովսկիների գործարաններում երկու նոր շոգենաւ է շինել տալիս՝ իւրաքանչիւր 200 հազարական ռուբլի արժողութեամբ։

—Կիրակի, յունվարի 20ին քաղաքային հիւանդանոցում Կոխի դեղով սկսեցին բուժել Ա. ով անունով մի գիմնազիստի, որ բաւական զարգացած թոքախտ ունի։ Երէկ էլ, յունուարի 22ին, Կոխի դեղն առաջին անգամ սրսկեցին դարձեալ մի ուրիշ նոր հիւանդի, որ նոյնպէս թոքախտ ունի։ Ուրեմն մինչեւ օրս Թիֆլիսում Կոխի դեղով բժշկւում են 7 հոգի, որոնցից 2ը կին է իսկ 5ը տղամարդ։

—Տեղական թերթերին հաստատ աղբիւրից հաղորդում են որ երկրագործական և գիւղական արդիւնաբերական դեպարտամենտի կարգադրութեամբ, Քութայիսում մօտիկ ապագայում ամերիկական որդերի կենտրոնական կայարան է հիմնուելու։

—Կովկասում հանքաբանների կլուբ պէտք է հիմնուի, որի կանոնադրութիւնը, արդէն առաջարկուած է կառավարութեան հաստատութեանը։ Այդ կլուբը պէտք է հիմնուի, ինչպէս հիմնուած է Alpinclup և Deutsch-Oesterreiechischer altenverein»ը, որոնք մօտ 200 բաժանմունքներ ունեն և աւելի քան 200,000 անդամ։ Կովկասեան հանքաբանների կլուբը, որի հիմնադիրները մօտ 100 հոգի են, մի պատկերազարդ թերթ կը հրատարակի, ինչպէս իտալական «Rivista alnina Italiana»-ն է։

—Կովկասեան զինուորական շրջանի ինտենդանտ գեներալ-մայոր Վ. Ի. Եանովսկին Պետերբուրգ կոչուած լինելով, երեքշաբթի, յունուարի 22-ին, Թիֆլիսից ուղեւորեց այնտեղ։

—Տեղական թերթերին իբրեւ տարածուած լուր հաղորդում են, թէ ներկայումս կառավարչական շրջաններում խնդիր է յարուցուած Երեւանի նահանգը Ղարսի շրջանի հետ միացնելու մասին, դրա համար մի ընդհանուր նահանգապետ, զինուորական օգնական և փոխ-նահանգապետ նշանակելով Քութայիսի զինուորական նահանգապետութեան նման։

—Տեղական թերթերին հաստատ աղբիւրից հաղորդում են, որ Թիֆլիսի նահանգական վարչութեան շինարար բաժանմունքում մի նախագիծ է մշակւում Գորին Ախալքալաքի հետ երկաթուղով միացնելու համար։

—Թիֆլիսի հրէայ հասարակութիւնը կիրակի, յունուարի 13ին, իւր համար րաբբի ընտրեց քաղաքիս գրավաճառ Լ. Խիդեկելին։

—Բագուի մի քանի նաւթագործարանատէրերի մէջ միտք է յղացել Պարսկաստանում նաւթագործարաններ հիմնելու․ այդ նպատակով նաւթագործարանատէրերից մի քանիսն արդէն եղել են Պարսկաստանում և այդ բանի համար այնտեղ իրաւունք են ստացել։

—Յունուար 16ին գիշերը Թիֆլիսի ինկերների ուսումնարանում անձնասպանութիւն է գործել Ա. վաշտի Իվանով անունով մի երիտասարդ ինկեր։ Գիշերուայ մօտաւորապէս ժամը 3ին ուսումնարանի լուացուելու սենեակից հրացանի ձայն է լսւում, որից բոլոր ինկերները զարթնում են և ներս վազում այդ սենեակը. այդտեղ յատակի վրայ ընկած է լինում անձնասպանը, որի ոտների մէջ տեղը ընկած է լինում բերդանի հրացանը. այդ հրացանով, ինչպէս երեւում է, նա արձակած է լինում իւր բերնին, որովհետեւ նրա ամբողջ գանգը ցան ու ցրիւ է եկած։ Անձնասպանը տոմսակ է թողել, բայց չէ յայտնում անձնասպանութեան պատճառը, այլ խնդրում է որ այդ մասին յայտնեն իւր մօրը, որ ապրում է ուրիշ քաղաքում։

—Տեղական լրագիրները հաղորդում են, որ Ղարսի շրջանի զինուորական նահանգապետի կարգադրութեամբ հայոց գիւղերի համայնքով ընտրուած հայ տանուտէրները հեռացրած են իրենց պաշտօնից և նրանց տեղ կառավարութիւնը յոյներ է նշանակել, որոնց վրայ առանձին տեսուչ է նշանակուած, նոյնպէս ազգով յոյն, Հաճի Իօր անունով։

—Ասում են, որ պետական կալուածների մինիստրութեան մէջ միջոցների ընդարձակ ծրագիր է կազմւում Ռուսիայի բոլոր տեղերի գինեգործութիւնը բարեկարգելու համար։

—Թիֆլիսում մտադրութիւն կայ քէչէբօթիկ ապաստան հիմնելու։ Դրա համար արդէն սկսել են նուիրատուութիւններ հաւաքել։

—Ինչպէս լսւում է, Թիֆլիսում մտադրութիւն կայ մեղուաբուծութեան համար մի ընդարձակ մեղուանոց շինել։

ԾՆՆԴԱԲԵՐ ԿԱՆԱՅՔ

Ծննդաբեր (լօհուսա) կանանց հիւանդութիւնը և մահը Պոլիսէն աւելի Նիկոմիդիոյ մէջ կը տիրէ։ Այս մասին բժշկական ընկերութեան մէջ որոշ բարւոքումներ և միջոցներ պահանջեցի որպէսզի ժամ առաջ վերոյիշեալ քաղաքին մէջ ի գործ դրուի։ Մէկ քանի օր առաջ Նիկոմիդիոյ պատուաւոր ընտանիքէ մը կանչուեցայ՝ դարմանելու համար քսան երկու տարեկան կին մը որ ծննդաբերութենէ պառկած էր ծանր կերպով. տեսայ որ այս դժբախտ կնոջ պէս ուրիշ շատ կիներ՝ քսան հատի չափ, անկողնոյ կը ծառայէին. կարծես թէ ծաղիկ և թիֆօ հիւանդութեանց պէս կանանց մէջ տարածուած էր այս ցաւը։ Զարմանալին այն է որ բժշկական մաքրութեան (hygiénique) ունեցած միջոցներովը հանդերձ՝ այսպիսի հիւանդութեան դէպքեր պակաս չեն այս տարիներուս մէջ։ Ասկէ տասը տասն և հինգ տարի առաջ ծննդաբերութենէ մեռնող կնոջ համեմատութիւնը սա է. նախ 25 հիւանդաց մէջէն 1 կը մեռնէր, յետոյ 43 հատի մէջ 1, յետոյ 96 հատի մէջ՝ 1 և վերջապէս 96 հատի մէջ 1 իրաւունք է հոս Թարնիէի, Սիմնէի, Բինարի և Պիւտէնի ջանքերը և գրութիւններն յառաջ բերել որք ալ աւելի նուազեցուցին մեռելոց թիւը և հիմայ գրեթէ հարիւրին 1 անգամ չեն մնասուիր։ Անշուշտ բժշկական ընկերութիւնը ծննդաբերական հիւանդութեանց առաջքը առնելու համար կարեւոր և օգտակար միջոցներ պիտի որոշէ այս մասին, բայց անոնց գործադրութիւնը դժուարին պիտի ըլլայ՝ վասնզի ունինք արդէն բժշկական դարմաններ որոնք դժբախտաբար ամենայն ճշդութեամբ չեն կարգադրուիր։ Ասոր առիթ է յայտարարելու թէ մեծ զգուշութիւն պէտք է ծննդաբեր կանանց մաքրութեան և բնակութեան մասին։ Տարակոյս չկայ թէ բժիշկները և մանաւանդ մանկաբարձները աւելի բծախնդիր պիտի ըլլան այս կէտիս մէջ։ Շատ անգամ այս վերջի երկուքէն և հիւանդի մօտականներէն կը փոխադրուին հիւանդութիւնք անզգուշութեամբ, ինչպէս ի Պոլիս, եւ առաւել Նիկոմիդիոյ մէջ յաճախ սովորութիւն մը կայ որ ծննդաբեր կանանց սենեակներուն մէջ ամեն կողմէ կուգան տեսութեան և կը դիզուին հիւանդին բոլորտիքը՝ առանց գիտնալու թէ յաճախ միքրօպներ իրենց հետ կը բերեն մայր մը թունաւորելու համար. յետոյ դուրսերը ծննդաբեր կիները դարմանելու միջոցները գրեթէ ոչինչ են. բարեբախտաբար կանանց առողջութիւնը և տուներուն օդաւէտ ըլլալը մինչեւ մէկ աստիճան կը թեթեւցնեն այս դէպ դրութեանց հետեւանքը։ Առ այժմ Նիկոմիդիոյ ընտանեաց մտադրութիւնը կ'ուզեմ հրաւիրել որպէսզի բնաւ բազմութիւն չ'ընդունին իրենց հիւանդ կանանց սենեակաց մէջ. և յետոյ տօքթ. Ճերահեանի և տօքթ. Աշոտի հականեխական կերպերը չ'զլանան գործածելու, որովհետեւ իմացայ որ շատ մը կանայք կը մերժեն դարմանուիլ ըստ Լիստէրի դրութեան՝ առարկելով որ կը դողէ՛ն. որչա՛փ սխալ գաղափար։ Հարկաւ բնակած սենեակնին տաք պիտի ըլլայ և գործածուելի հականեխական ջուրերը գրեթէ 40°ի։ Շատ անգամ դայեակները չ'մերժելով թէ ծննդաբեր կինը ջերմէ բռնուած է, անհոգ կը կենան, որով դժբախտ մայրերը կը թունաւորուին ազատութենէ։

Եւրոպայի քաղաքներուն մէջ ընդհանրապէս ծննդաբեր կանայք մեծ հսկողութեան ներքեւ կը գտնուին և առանձին սենեակներու մէջ կը դրուին դուրսէ բարեկամ չ'ընդունելու պայմանաւ, հակառակ Պօլսոյ սովորութեան ուր մինչեւ տասն և հինգ հոգի տեսած եմ, հակառակ եւս այն անխոհեմութեան որով հարսերը կուզեն անկողնէն շուտ դուրս ելլել։ Ծննդաբեր կանանց համար չափազանց մաքրութիւն պէտք է և այս պահանջմունքը այնքան ստիպողական է Եւրոպիոյ այլ եւ այլ քաղաքներու մէջ որ եթէ բժիշկք և մանկաբարձք այս սկզբանց դէմ գործելու ըլլան, դատարաններէ կը պատժուին, վասն զի այս հիւանդութեանց փոխադրուիլը որչափ որ ալ օդոյ ապականութենէ յառաջ կուգայ, ալ աւելի տեղի կուտան հիւանդը դարմանող և տեսութեան եկող անձինք՝ իրենց վրայ գտնուած միքրօպներովը։ Յոյս ունիմ որ բժշկական ընկերութեան մէջ նոր կարգադրութիւնք պիտի որոշուին ծննդաբերական հիւանդութեանց դարմանաց վերայ, բայց առ այժմ կը փափաքիմ Նիկոմիդիոյ ընտանեաց միտքը արթնցնել և հրաւիրել զիրենք որ աւելի հոգ տանին իրենց ծննդաբեր կանանց, ըստ նոր դրութեան և այսպիսով ազատել մահուան վտանգէ։

Որովհետեւ Արեւելք մեծապէս տարածուած է ամենուրեք, մտածեցի թէ ընթերցողք կրնան օգտուիլ Խմբագրութեանդ բարեկամ բժիշկի մը այս քանի մը յորդորներէն։

ԶՕՐԴԱՐԵԱՆ

ՃԱՊՈՆԻ ԿԼԻՄԱՅՆ

Տօքթ. Ժ. Մաճէթ որ բազում տարիներ ի Ճարոն բնակած, և նորա այլ եւ այլ մասերը ճամբորդելով կլիման ու բոյսերն երկարօրէն ուսումնասիրած է, շահեկան յօդուած մը կը հաղորդէ Գաղղիոյ Ծովային Բժշկութեան Հանդէսի (archives de médecine navale) վերջին թիւերէ միոյն, յորմէ քաղելով անգլ. բժշկական թերթ մի հետեւեալն կը հրատարակէ։

Ճարոնական կղզիք միահամուռ կը ներկայացնեն տարածութիւն մը, մերձ Ֆրանսայի մակերեւոյթի մէկ երրորդ տարածութեան, ունենալով հանդերձ երեսուն եւ վեց միլիոն բնակիչ։

Բուսային արտադրութիւնք առատ և գրեթէ բոլորն ալ գործածելի են։ Պամպու եղէգն առատութեամբ կը բուսնի, բրինձն կը մշակուի [illegible] հետ, նոյնպէս [illegible] (Vaxtree) եւ [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] և [illegible] (Indigo plant) որք ճարոնական հողն կը զարդարեն իւրեանց առատ բուսաբերութեամբ։

Համայն ճարոնական կղզեաց վրայ [illegible] (վեցամսեայ չարունակական հողմ) մը կը տիրէ։ Ցուրտ [illegible] մը հիւսիսային արեւելքէն կը փչէ, և կը տեւէ հոկտեմբերէ մինչ ցփետրվար որոց սկիզբն կը ծանուցանեն հեղեղանման անձրեւք և յորձանապտոյտ սոսկալի հողմ մը որ կը կոչուի [illegible] (Tornado)։

Նոյնպէս մի ջերմ [illegible] հարաւային արեւմուտքէն կը փչէ, և կը տեւէ Մայիսէն մինչ Օգոստոս, որ նոյնպէս կ'ընկերանայ առատ անձրեւներու՝ հեղեղատներով։

Եէսսօ և Նիֆօն կղզեաց միջօրէական մեծ երկայնութիւնն որ Ճարոնի մեծագոյն մասը կը կազմէ, այլ եւ այլ մասանց կլիմային փոփոխութեան պատճառ կը լինի, որով Պ. Ժ. Մաճէթ վեց կլիմայ և վայր կ'որոշէ։

Առաջին, ամենէն հիւսիսայինն որ կը կոչուի Սախալեան՝ սակաւ ճանչցըւած, երկրորդն առաջնոյն նման ցուրտ ըլլալով, դոյզն ինչ քննուած է։

Երրորդ և չորրորդը Նիֆօն կղզւոյն հիւսիսային, կեդրոնական և հարաւային մասանց կը համապատասխանեն։ Սոյն կղզւոյն հիւսիսային մասն որ լայնութեան 37°-42° ին մէջ կ'անկանի, կրնայ բաղդատուիլ իւր կլիմայովն Անգղիոյ հիւսիսային կլիմային բարեխառնութեան հետ։ Կեդրոնական մասն որոյ մէջ կը գտնուի Եօքահամա, նոյնպէս իւր կլիմայովն նման է Ֆրանսայի հիւսիսային արեւմտեան մասին կլիմային, բայց դարձեալ մեծամեծ փոփոխութեանց ենթակայ է։

Հարաւային սահմաններուն մէջ Զօթօնքըէ? գծերն (Isothermic line) մեծ խոտորման մը կ'ենթարկին, և որոց ամենէն վերջինքն խիստ լայն են։

Հինգերորդ մասը զոր կը դրուէ «Սիքոք» և ուր կը գտնուի Նակասաքի, իւր հիւսիսային մասին կլիմայովն Բրօվանսի, և հարաւայինովն Սիկիլիոյ կլիմային կրնայ նմանիլ։

Վերջապէս վեցերորդն այն կղզեաց կը պատկանի, որք Ճարոնի հարաւային կողմը գտնուող արշիպեղագոսը կը կազմեն, արեւադարձային են, բայց առաջնոց նման ոչ առաւել ուսումնասիրեալ։

Գալով Թիֆօն, Թայֆուն (Typhoon) կոչուած [illegible] մրրիկներու, սոքա ընդհանրապէս գիշերահաւասարի հետ և մուսոններու դադարման ժամանակ հանդիպելով ապրիլի վերջերն ու սեպտեմբերի սկիզբները կոկսին։ Պրն. Ժ. Մաճէթ սոյն սոսկալի թմբառները կը նկարագրէ ըսելով թէ իւրեանց արագութիւնը վայրկեանէն մինչ 4-5 հարիւր մէթր կը հասնի, և որոյ շարժման արագութիւնն զարհուրելի է այնպէս որ օդին մէջ ջրոյ շրջանակներ կը ձեւացնեն, այսու պատճառաւ վնասն ալ մեծամեծ կը լինի, բայց եթէ կայ բարեբաղդ պարագայ մը այն ալ սա է որ իւրեանց տեւողութեան ժամանակամիջոցն ըստ կարի կարճ կը լինի։

Հուսկ ապա Պ. Ժ. Մաճէթ կը վերջացնէ իւր նկարագրութիւնն յանձնարարելով Ճարոնի կլիման ամեն անոնց, որք Ասիոյ ծովեզրն ընդ երկար ապրելով վատառողջ կեանք մ'ունեցած են, և կը յաւելու ըսելով թէ ամենէն քաղցր եղանակ ունեցող կողմերըն Քօպէի և Հիօկօյի մերձակայք են, ուր՝ օդոյ բարեխառնութիւնն անայլայլ է, երկիրն բարեբեր, հողը սակաւ ինչ աւազուտ, բայց սակայն մետաղօս ու յստակ ջրոյ առուակներ չ'ին պակսիր ոռոգել այդ գեղածիծաղ վայրերըն։

Թարգմ. յԱնգլիերէնէ

Մ. ԵԱՋՃԵԱՆ

Գատը-գիւղ

ԱՌ ԸՆԹԵՐՑՈՂՍ

Ստորագրեալս պատիւ ունիմ ներկայիս ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ Եւրոպայի հռչակաւոր գործարաններէն այն ինչ բերել տուած է նոր և վերջին կատարելագործութեան համեմատ մեքենայներ, ժամանակիս պահանջմանց ըստ ամենայնի յարմար, որոնցմով կարելի է ամէն չափով և ձեւով լուսանկարներ արտադրել ի կատարեալ գոհունակութիւն ամենէն դժուարահաճ յաճախորդաց։

Մեր բազմաթիւ բարեկամք կարող են համոզուիլ մեր ըսածներուն պարզ այցելութեամբ ի մեր գործատունն, ուր կարող պիտի լինին ունենալ դիւրամատչելի գներով ընտիր և ամենամաքուր լուսանկարներ։ Ստորագրեալս միշտ անձամբ կը հանէ լուսանկարներն առանց երկրորդական պաշտօնէից ձեռքը ձգելու։

Արդէն 25 տարիներէ ի վեր մեր յաճախորդաց նկատմամբ մեր տան ունեցած բարւոք յարաբերութիւններն ինքնին բացայայտ ապացոյցներ են մեր ըսածներուն ճշդութեան։

Օդը երբ ամպոտ է, լուսանկարն երբէք տարբերութիւն չունենար. գործատանս մէջ թէ արանց և թէ կանանց համար մասնաւոր վարսայարդար մը կը գտնուի։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ
ՆԻԿՕԼԱՅԻ ԱՆՏՐԻՕՄԷՆՕ
99, [illegible] 66
195 Կ. Պոլիս 82—90

ՋՐԲՈՒԺԱՐԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ

Բերա, Սաքըզ աղաճ, Թիւ 15, 17, 19 [աղա ճամի

Իր տեսակին մէջ միակ հաստատութիւն յԱրեւելս

Ամենէն զօրաւոր և կատարելագործեալ գործիներով օժտուած

Պերճանք, հանգստութիւն և աժանութիւն ի միասին

ՏՆՕՐԷՆ՝ ՏՕՔԹՕՐ ՍՈՒԴԻՍ

Նախկին ներքին բժիշկ Բարիզի հիւանդանոցաց

ԼՈԳԱՐԱՆ ԵՒ ՏՈՒՇՅԱՄԷՆՏԵՍԱԿ

Ելեկտրականութիւն—Կախումն—Մարմնամարզ
Վարսայարդար—Մասսաժ—[illegible]
[illegible] Արանց

ԿԸ ԴԱՐՄԱՆՈՒԻՆ ԵՒ ԿԸ ԲՈՒԺՈՒԻՆ

Անարիւնութիւն, Խոցեր, Ջղախտութիւն, Նկարագութիւն, Անդամալուծութիւն, Ստամոքսի հիւանդութիւնք, եւն եւն.

ՄԷԿ ՔԱՆԻ ԳԻՆԵՐ

ԼՈԳ. ԼՐԱՆՔ	Բ կարգի 4 ղրշ.	— Ա կարգի 6 ղրշ.
ՎԱՐՁ ՏՈՒՇ	Բ » 3 »	— Ա » 5 »
ՏԱՔ ՋՈՒ ՏՈՒՇ	Բ » 5 »	— Ա » 7 »

Դեղերով լոգարաններու համար գիները կը զանազանուին դեղին գնոյն համեմատ.

Բաժանորդագրութեան համար 10 % զեղչ
Դպրոցներու եւ ընտանեաց համար
մասնաւոր պայմանք 35

Կը ծանուցուի արգոյ հասարակութեան թէ ատամնաբոյժ Տօքթէօր Գ. Էֆ. Շէրպէթճեան այսուհետեւ պիտի ընդունի ամէն օր ժամ 7էն մինչեւ 9 և միացեալ ժամերն ալ պիտի ընդունի ժամադրութեամբ։

ՏՕՔԹՕՐ
ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ
ՍԱՄՆԱՒՈՐ ԴԱՐՄԱՆ
ուղեղի, ողնածուծի եւ բովանդակ ջղային դրութեան վերաբերեալ ախտից
Ամեն օր, յետ կէսաւուր 236
Ի Բերա Պէքեար փողոց Թիւ 9

ԱԶԴ

[illegible] շոգենաւը, եկաւ Օտեսայէ, և շուտով Լիվերպուլ կ'երթայ,
[illegible] շոգենաւը Նաւապետ Մուռ, Լիվերպուլէ սատ հասաւ ընդհանուր վաճառքով.
ԻՏ. ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Գործակալ [illegible]

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Էտիրնէ գափուսը տախիլինտէ Զաքէր աղա մահալլէսինտէ Զիւլէք Պազէնի տիմէքլէ մաարուֆ պօսթանտան միֆրէզ գարաղօլխանէ արսասը իճարէ վիրիլէճէկինտէն, թալիպ օլանլարըն մուհասէպէ տայիրէսինտէ մախսուսընա միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։
18 Շուպաթ 1891 888
Նօ. 29 2—2

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ցափրէքլի ասքէրիյէ մաթպաասընտա հասըլ օլան գըրքընտըլար ֆիրուխթ իտտիրիլէճէկինտէն, խաքքընտա իպէրինին մուզայէտէսինէ թալիպ օլանլարըն մահսուսէսինա միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։
18 Շուպաթ 1891 889
Նօ. 30 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Տէօրտիւնճիւ Օրտույի Հիւմայուն քումանտանլըղընա իսթիլզամ օլունմագ իւզրէ միւնագասայա գօնուլան իւչ պին պէշ իւզ գըրք պէշ արշըն աթլըգ պէզ իլէ գըրք պէշ պին եէտի իւզ արշըն գըրմըզը պէզ պէտէլլէրինի գասըմ պէյէֆֆէղինտէ պիտիրիլէճէկ պէտէլլէրինի միւնագասայա թալիպ օլանլարըն, իհալէի գաթիյէսի պէշ պէյեֆֆէղինտէ իճրա գըլընաճաղընտան, միւնագասա թալիպլէրինին լէվազըմ Սէրասքէրիյէ պէշքէլէրինի միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։
18 Շուպաթ 1891 890
Նօ. 31 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարը իչին միպայաա օլունմագ իւզրէ միւնագասայա գօնուլան պին թօփ սարը պէզ ապի քիւրսի նիւմունէսի վէճհիլէ պիր թօփ գըրմըզը պէզ իլէ գըրք պէշ թօփ գըրմըզը պէզ պէտէլլէրինի տէրքէ թալիպ օլանլարըն, իհալէի գաթիյէսի պէզ իլէ պիր պէյեֆֆէղինտէ իճրա գըլընաճաղընտան, միւնագասա թալիպլէրինին լէվազըմ Սէրասքէրիյէ պէշքէլէրինի միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։
18 Շուպաթ 1891 891
Նօ. 32 2—3

Օ ՑԱՊՈՒԻՔ ՌԷԻՆԻ

350 ԲԵՐԱ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ 350 (ՊՈՆ ՄԱՌՇԷԻ ՔՈՎ)

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

1881 ՅՈՒՆՎԱՐ 14|26, ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

Այս մեծ վաճառումը որ երկար ատենէ ի վեր պատրաստուած է, մասնաւորապէս շահեկան պիտի ըլլայ։ Պատուարժան հասարակութիւնը տեսած չէ երբէք այսքան զանազանութիւն ապրանաց (որոց ցուցակն ի ստորեւ) և այսքան աժան գներով։ Այն զոհողութիւնները զորս յանձն առած ենք մեր ամբողջ ապրանքները վերանորոգելու համար, թոյլ կուտան մեզ իրաւամբ զարմանալի գներով վաճառել մեր բոլոր ապրանքները։ Ուստի կը հրաւիրենք հասարակութիւնն ուշադրութեամբ այցելել մեր վաճառատունն, այս միակ առիթէն օգուտ քաղելու համար։

ՑՈՒՑԱԿ ԱՊՐԱՆԱՑ

Մետաքսեղէնք ու Թաւիշ, Մատապոլամ, ամերիկեան կտաւ, Քռէթօն կարասեաց համար, Պասմա, Մէռինոս, զանազան կերպասք, գուլպաներ, փողկապներ, հովանոցներ, ձեռնոցներ, բաղնիքի հագուստներ, ժեռսէյներ, ֆանելաներ, թաշկինակներ, անձեռոցներ, սեղանի սփռոցներ, կանանց, յատուկ ճերմակեղէններ, անկողնոյ ծածկոցներ, Քռավաթներ, հասարակ նիւթեր և հազար տեսակ ապրանքներ։

ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԶԵՂՉ ԺԷՐՍԷՅՆԵՐՈՒ ՆՐԱՅ

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ — ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՌՈՒՄ

Վաճառումնք կ'սկսին երկուշաբթի 14|26 յունվ. 91

ԶԱՆԱԶԱՆ ԱՌԻԹՆԵՐ

Շրջազգեստի համար բրդեղէն կրկին լայնութեամբ, 4 ու կէս ղրուշի տեղ 2 ղրշ. 30 փարայի։ Պասմա, 2 ղրուշի տեղ 1 ղրուշ 10 փարայի։ Ժեռսէյ զուտ բուրդ, կէս գին։ Կարմիր Ֆլանէլ, 3 ու կէս ղրուշի տեղ 2 ու կէս ղրուշի։ Մետաքսեայ Բէլիւռ, 14ի տեղ 10 ղրուշ։ Մատապոլամ, 40 հարսան 54 ղրուշէն սկսեալ։ Ամերիկեան կտաւ, 24 հարսան 28 ղրուշի։ Ֆլանէլէ ժիլէ զուտ բուրդ, հատը 7 ղրուշէն սկսեալ։ Ձոխ հովանոցներ, 16 ղրուշնոցէն սկսեալ։ Անդրավարտիկ, 14-ի տեղ 10 ղրուշի։ Սեղանի անձեռոց, 32ի տեղ 22 ղրուշ երկոտասանեակը։ Կտաւախառն շապիկ մարդու համար, 22ի տեղ 12 ղրուշի։ Ֆլանէլէ շապիկ 10 ղրուշէն սկսեալ։ Թաշկինակ, երկոտասանեակը 10ի տեղ 7 ղրուշի։ Կանանց համար ճերմակեղէններ կէս գնով։ Քող—զօռօս, գոյնզգոյն, 6 ղրուշ։ Բրդէ բազմատեսակ շալեր, 18ի տեղ 14 ղրուշի։ Վիշիի կտաւ, 3 ուկէնոցը 2 ղրուշ 20 փարայի Այլն։

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

37

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԸՆԴ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,075,212

ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐՒՈՅ 2,170,355

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,781,300

ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐՒՈՅ 989,400

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած բաւական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. Նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասներն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 Կ. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ԼԱ ՌՈՒՍԱՆԷԶ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մառք փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ,	4,000,000	Գանձելի հասոյթք և պահեստի դրամ	3,900,000
Տարեկան հասոյթ	1,150,000	Վճարեալ վնասներն իբր	30,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ կալուածներ, վաճառք և կարասիք, նպաստաւոր պայմաններով և չափաւոր գներով։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակ ընդհանուր գործակալութեան, Ղալաթիա, Մահմուտիյէ փողոց, Թիւ 2, Ճէրէմեան խան, Գամոնտոյի Պանգային դիմաց։

25

Ընդհանուր գործակալք Թուրքիոյ ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԼՐԼԵԱՆ և ԸՆԿ.

Marque de Fabrique

ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԷՐՆ

ՇՔԱԴՐԱՄ ստացած 1883ի Ամստերտամի միջազգային ցուցահանդէսէն և 1889ի Բարիզի Տիեզերական ցուցահանդէսէն։

ՄԻԱԿ ՃՇՄԱՐԻՏ ՀԻՒԹ

խայծղանի, որուն բոլոր բուժիչ յատկութիւնները կը պարունակէ, մինչդեռ խայծղանի միւս պատրաստութիւնք Կոտրոն Վէրնի հոտն ու համը միայն քիչ մը ունին։ Այս խայծղանի մէկ չափը՝ պատիճ մը (քօբսիւլ) բոլոր ազդեցութիւնը կ'ընէ։ Սակայն կարելի է որ մինչեւ 20 Հմ Կոտրոն Վէրն առնուլ առանց վնասելու, մինչդեռ խայծղանի քսան պատիճք աղեաց վտանգաւոր դրգռում մը յառաջ կը բերեն։

Անհամեմատ աւելի աժան է և ճշմարիտ խայծղանի ուրիշ բոլոր պատրաստութիւններէն, ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԷՐՆի հեղուկը կը ծախուի սրուակով, մէկ ու կէս Ֆրանքի. 20 լիտր ջրի հետ խառնուելու բաւականաչափ։ Աւելի մեծ սրուակները 2½ Ֆրանքի։ 202

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)

ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւն՝ Փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

ՀԱՆՔԱՋՐՈՅ ԵՂԱՆԱԿ

GRANDE GRILE.— Աւշային ակարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի խըցումն, ներքին գործարանաց խցմունք, մաղային քար եւայլն։

HOPITAL.— Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, ժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն ստամոքսի, ջղացաւ, անմարսութիւն։

CELÉSTINS.— Երիկամանց և փամփուշտի ակարութիւնք, միզական աւազ և միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէթ), սպիտակուց—միզական (Ալպիւմինիւրի)։

HAUTERIVE.— Երիկամանց և փամփուշտի ակարութիւնք, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, սպիտակուց—միզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերու քաբսիւլին վրայ։

Կը գտնուի դեղագործական Անգլիական մթերանոցն և Պոլսոյ բոլոր եղագործաց քով։ 596

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Օր	Փետր. Մր. Ռ.Կ.	Երթալիք տեղը	շոգենաւ
Բշ.	18 2	Եր.	Օտեսա
Գշ.	19 3	5 Եր.	Աղեքսանդրիա
Դշ.	20/4	10 Առ.	Անատոլու
Դշ.	20 4	10 Առ.	Սեվաստոփոլ
Եշ.	21/5	2 Եր.	Օտեսա

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրէճ Գաբու։ 26

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐԻ

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ —Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնատութիւն, զառանցանք, ոսկրաց կարօտութեան վաղահաս կորուստ, եւ ոսկրաց ոյժերու կորուստէն յառաջեկած ամէն գործարանական խանգարումն։

Կը բուժէ դժուարամարսութիւնը, ջղային եւ սրտի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւծութիւնն եւ տկարութիւնը. կը կազդուրէ կենսական ոյժերու ս և է կորուստ որ յառաջ եկած է ս եւ է պատճառէ։

Ջղային տկարութեան եւ սուր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդեցութիւնն անմիջական եւ մնայուն է. Մելամաղձութեան զգացումներն եւ ախտանիշք կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'առթէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական ելեկտրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է։ Ոսկրաց կորովը կը կենդանացնէ մարդկային ամբողջ գրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հաւկու եւ առոյգ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Ախորժահամ է, կը զտէ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր առուգութիւն մ գլխոյ ուղեղին, ջղային դրութեան եւ մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնք կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ, ջղային դրութեան եւ մտաւորական [illegible] յաւելմամբ եւ կորութեան եւ բարօրութեան զգացմամբ մը որ վարժութիւնն հիւանդը չառնուց ի վեր [illegible] էր։ Մարսողութիւնը վերանորոգուած է։ Ախորժակը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աղեաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Քունը կը լինի հանդարտ եւ կազդուրիչ։ Դէմքը կ'ակսի լենալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչերը շողուն կը լինին, մորթը պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու, մազերը ոյժ կ'առնեն։

Զգուշացէք սուտ նմանութիւններէն։ Տոքթոր Լալորի ճշմարիտ Ֆոսֆոտինը պարունակեալ է մին շիշերուն մէջ որ բրիտանական կառավարութեան դրոշմը կը կրեն ու բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England [illegible] փորագրուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ բերած բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծիք։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Գուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,

601 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒՏՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր Մթերանոց Վ. ալվատու. պահականոցին քով, Կալաբան Թօրմուէ Այիջ, 95 և 97։

ՍԱԼԻՀ ՍԸՏԳԸ

ՊՈԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՊԱՑԱՋԻՏ, ՕԴՃՈՒԼԱՐ ՊԱՇԸ ԹԻՒ 61

Արանց, կանանց և տղայոց համար ամէն կարգի գեղեցիկ ու դիմացկուն կօշիկներ կը պատրաստուին Ֆրանսական առաջնակարգ ապրանքներէ։ Այս խանութը դիմող յաճախորդք մեծապէս գոհ պիտի լինին մանաւանդ գներու աժանութենէն։ 2 թիւէն 4 թիւ կօշիկներու կարով պատրաստուածները հինգ ղրշ աւելի պիտի ըլլան փայտէ գամով պատրաստուածներէն։ 4 թիւէն 6 թիւի համար 5 ղրշի յաւելում մը պիտի ըլլայ այդ տարբերութեան վրայ։

Ղրշ.	տեսակ	Ղրշ.	տեսակ
85	ամէն տեսակ կարով պօթին կալոշ	33	կնոջ մուճակ
52	սկարբին կարով	40	պալատական կալոշ
130	կալոշով մոյկ կարով	70	կնոջ համար պօթին կալոշ
65	պօթին կարով	45	16 թիւէն մինչ 21 թիւ պօթին կալոշ տղայոց համար
80	մէստ կալոշ գամով	150	թէլաթին և ուղտի մորթէ մոյկ
140	ամէն տեսակ մոյկ	70	կէթա
160	փայլուն մորթէ մոյկ		

Տղոց յատուկ կօշիկներու 21 թիւէն վեր եղածներուն համար հինգ ղրշի յաւելուած մը պիտի ըլլայ։ Ցատկապէս յանձնարարուած կօշիկներու համար հարիւրին տասը յաւելում մը պիտի ըլլայ այս գնոյն վրայ։ 230 8—24

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայէ և Բոնէէ միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւնէ Պէրբոն որ մարտ 4ին Մարսիլիայէն և մարտ 11ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւնէ Անոբելէ որ պիտի մեկնի մարտ 3ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 250 Ֆրանք

Բ. » 178 »

Ուղղակի և տեղի տոմսարութեան

Նաւուղեւքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ

Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւէթ Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

21

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ուր տասը երկու անգամ կը բանին Լիվերբուլ և Արեւելեան միջեւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոն
Ումպրիա	7718	Գադալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պոթնիա	4531
Սերվիա	7391	Սամարիա	2574
Աւրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Քամփանիա	5587	Ագլաա	2393
Սեֆալոնիա	5517	Սարակաս	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սերթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալեբբօ	2143	Թրէնիտատ	899
Քէտար	1876	Մորոգգօ	1855
Շերպուրկ	1614		

Մարտ 6ի շոգեմաւը Լիվրբուլէ ասա կ'ըսպասուի դէպի ամսոյս 14ին։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ Գործակալ

Thomas C. Joly

Թիւ 1, Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան, Ղալաթիա

39

ՑՈԴԱՑԱՒԸ ԵՒ ՄԻՋԱՆՑՔԻ ՔԱՐԸ

ՋԵՆ ԿՐՆԱՐ ԲՈՒԺՈՒԻԼ ԱՌԱՆՑ ԼԻԹԻՆԻ

Տ. ԼԸ ԲԷՏՐԻՒԼԻ ԼԻԹԻՆ Ալէ հատիկները, փոքր քանակութեամբ առնուելով, քիչ ատենուան մէջ կ'անհետացնեն աւազն և քարը (մէզին հետ մէկտեղ քշուող միւս անլուծելի նիւթերն ալ)։ Ասով է որ այնչափ ազդեցիկ են վերոյիշանակեալ հիւանդութեանց դէմ։

ԼԸ ԲԷՏՐԻՒԼ ԵՒ ԸՆԿ. ի Բարիզ, եւ դեղատանց մէջ։ 852

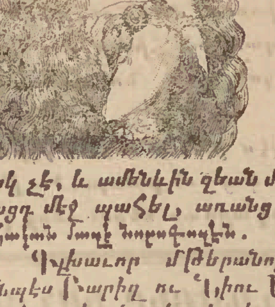

ՄԻՍԻՍ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻ

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԱԶԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉԸ

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ճերմակ ինկած մազերուն գոյն, փայլ ու կեանք կուտայ։ Կը նորոգէ անոր կեանքը, ոյժը և աճումը։ Գլխու թեփը շուտ մը աներեւոյթ կ'ընէ։ Իր անուշ հոտը առատ է ու հեշտալի։

"Մէկ շիշը կը բաւէ։" Այդ փորձը ունեցան ամէնքը որոնցմէ մարագունած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան։ Սերկ չէ, և ամենեւին զեան մը չըներ։ Եթէ որ կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը առցիր ՄԻՍԻՍ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻ Աշխարհահռչակ Մազի Նորոգողէն. (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Այնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Կը վաճառուի ամէն սափրիչներու, անոյշ խղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

Մեծաքանակ վաճառում Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը Եէնի ճամի փողոց Թ. 18 և ի Ղալաթիա Եուքսէք քալտըրըմ Էտմոն Քարուանայի քով։

Փոքրաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը՝ կամուրջի դիմաց Թիւ 17, և ի Բերա Մեծ փողոց Թիւ 433, Իպլտօռի անուշահոտութեանց վաճառատունը։

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթօր Այէրի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն որ անխառն բաղադրութիւն մի է զանազան բուսեղինաց, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ առոյգ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդիւնքը առոյգ գիտութեամբն։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անվերծանելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց ամ անունները տրուած է ջերմ և սարսուռ, թազուն ջերմ, պարբերական ջերմ, ընդհատեալ ջերմ մաղձային տենդ և հրատապ տենդ։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ բուրեալ մահահոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ալաններու ծակտիկներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ապահովապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտն առոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ 210

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1891 Յունուար 19 Շաբաթ օրէն սկսեալ մինչև Մարտ 1

(Բացի կիրակի օրերէն) Եօրուղան եղբրէն կամուրջ իջնող շոգենաւոց երթեւեկութիւնք

Ժ. Վ. Թ.

1 40 Եէնիմ. Մեգր. Պեյ. Թարփ. Եէնիք. Ստենիա Պոյած. Ռ. Հիսար (Արնաւուտգիւղի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 38

2 25 Եէնիմ. Մեգարը. Պեյլիք. Թարապ. Եէնիքէօյ Միրկ. Ռ. Հիսար (Արնաւուտգիւղի շոգ.ին հետ պիտի հաղորդակցի) 39

2 40 Ռ. Ա. Գավաք Մեգր. Պեյք. Թարապ. Պեյքօզանկից Գանտիլ. Պեչիք. [Գանտ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի. ուր. օրերը 3ին Վանիք. Չենկ. Պեյլ. Գկ. Պեչիք] 21

3 10 Եէնիմ. Մեգր. Պեյ. Թարփ. Եէնիք. Ստեն. Միրկ. Պոյած. Ռ. Հիսար. Պեպէք Օրթ. [Պեպէքի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի] ուրբաթները Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեչիք. 17

4 50 Եէնիմ. Մեգր. Պեյլիք. Թարփ. Եէնիք. Ստեն. Միրկ. Պոյած. Ռ. Հիսար Պեպէք Պեչիքթ. [Պեպէքի շոգ.ին հետ հաղորդ. ուրբաթները Արնվ. Գուր. Օրթ.] 38

6 — Եէնիմ Մեգր. Պեյլիք. Թարփ. Եէնիք. Ստենիա Միրկ. Պոյած. Ռ. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պեչիկ. 28

7 — Եէնիմ. Մեգարը. Պեյլիք. Թարապ. Պեյքօզ Բաշլ. Եէնիք. Միրկ. Գանլըճ. Ռ. Ա. Հիսարփոնտ. Արնաւ. Չենկէլք. Պեյլեր. Օրթաք. Գուզ. Պեչիք. Իսկ. 22

8 5 Ա. Եր. Գավաք Եէնիմ Մեգարը. Պեյ. Թար. Եէնիք. Ստենիա Միրկ Ռ. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պեչիք. 21

10 — Մեգարը Պեյ. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնավ. Օրթաք. Պեչ. 33

Եէնիքէօյէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

1 35 Եէնիք. Միրկէօն Պոյ. Ռ. Հիսար Պեպէք Օ Թագ. (Պեպէքի շոգ.ին հետ պիտի հաղորդակցի. Ուրբ. օրերը Օրթ. չհանդիպիր 20

Արնաւուտգիւղէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

1 30 Պեպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պեչիք. 28

2 5 Պեպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պեչիք. Գապ. 2?

2 10 Օրթաք.էն ուղղ. կամրջ. (բացի ուր. է) 20

2 25 Ռ. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեչիք. 19

2 30 Օրթաք.էն ուղղ. կամրջ. [բացի ուր. է] 25

3 — Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեչիք. 28

3 30 Ռ. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեչիք 20

4 10 Պեպէք Արվ. Գուր. Օրթաք. Պեչ. Գապ. (Բացի ուրբաթէ) 25

4 20 Օրթաք.էն ուղղ. կամրջ. (բացի ուր. է) 17

4 50 Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեչիք. (բացի ուրբաթէ) 38

5 30 Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեչ. [բացի ուրբաթէ] 6

10 10 Միրկէօն Չենկէլ. ուղղ. կմրջ. [ուրբաթները Չենկէլ. չկայ] 38

11 10 Պեպէքէն ուղղ. կամուրջ [բացի ուր. է] 22

Անատոլուի եղերքէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

1 30 Վանիք. Չենկէլ. Պեյլեր. Գուզ. 33

1 40 Պեյքօզ Բաշլ. Չուբ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հղրդկցի) (Ուրբաթները բացի Օրթաք.էն Վան. Չենկ. Պեյլ. Գուզկ. Պեչիք. 25

2 10 Պեպէք Գանտ. Վանիք. Չենկէլ. Պեյլեր. Գուզ Պեչիք. [բացի ուրբաթէ] 32

3 — Գանտիլ. Վանիք. Չենկէլք. Պեյլեր. Գուզ. Պեչիք. ուրբաթները 3 15ին 33

3 20 Պեյքօզ Բաշլ. Չուբուք. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտ. Պեչիք. (Գանտ. պիտի հաղորդակցի) [Ուրբաթները 3 45ին Վանիք. Չենկ. Պեյլ. Գուզկ. Պեչիքթաշ 21

4 10 Գանտ. Վանիք. Չենկէլ. Պեյլեր. Գուզ. Պեչիք. (Բացի ուրբաթէ) 19

4 55 Գանտ. Վանիք. Չենկէլք. Պեյլերպ. Գուզկ. Իսկիւտ. (Բացի ուրբաթէ) 39

5 — Պեյքօզ Բաշլ. Չուբ. Գանլճա Ա. Հիսար Գանտլ. Վանիք. Չենկ. Պեյլ. Գուզկ. Պեչիկ. 32

7 — Միրկ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չենկ. Պեյլ. Օրթ. Գուզկ. Պեչիք. Իսկ. 20

9 — Պեյ. Թարփ. Պեյք. Բաշլ. Չուբուք. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չենկ. Պեյլ. Գուզկ. Իսկ. 25

10 30 Պեյքօզէն ուղ. կամ. րջ(բացի ուր. է) 19

11 — Գզնճլ.էն ուղ. կամրջ. (բացի ուր. է) 20

10 30 Պեյլերպէյէն ուղղակի կամուրջ ուրբաթները 11ին Գանտիլլի 28

(Բացի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եօրուղան եղբր երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

3 — Պեչիք. Օրթաք. Գուր. Արնաւուտք. Պեպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պեյ. Մեգարը. Եէնիմ. 38

3 35 Գապաթ. Իսկ. Պեչիք. Գուզկ. Օրթ. Պեյլեր. Չենկէլ. Արնվ. Գանտ. Ա. Ռ. Հիսար Գանլճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշլ. Պեյք. Թարապ. Պեյ. Մեգ. Եէնիմահալլէ 2?

4 15 Պեչիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեպէք Ռ. Հիսար Պոյ. Ստենիա Եէնիք. Թարփ. Պեյք. Մեգար. Եէնիմ. 28

5 20 Իսկ. Պեչիք. Գուզկ. Օրթաք. Պեյլ. Չենկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլ. Չուբք. Միրկ. 20

6 — Գապաթ. Պեչիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պեպէք. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պեյքօզ Թարապ. Պեյլիք. Մեգար, Գավաքներ 2

7 — Պեչիք. Իսկ. Գուզկ. Պեյլ. Չենկ. Արնվ. Գանտ. Ռ. Հիսար Պոյած. Գանլ. Եէնիք. Թարփ. Պեյլիք. 2

8 30 Պեչիք. Օրթ. Արնավ. Պեպ. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարփ. Մեգար. Պեյ. 33

9 20 Պեչիք. Օրթաք. Գուրչ Արնավ. Պեպէք Ռ. Հիսար Միրկ. 38

10 5 Պեչիք. Օրթ. Գուր. Արնվ Պեպէք Ռ Հիսար Պոյած. Միրկ Եէնք. Թարփ. Պեյ. Մեգ. Գավաքներ (ուրբ.ները Օ վերն. եսբը) 39

10 45 Ռ. Հիսար Պոյած. Միրկ. Ստեն. Եէնիք. Թարփ. Պեյլիքաքրէ. Մեգար. Եէնիմ. (ուրբաթները չկայ) 21

11 20 Եէնիք. Թարփ. Պեյ. Մեգր. Եէնիմ. [ուրբաթները Պոյաճքիւղ] 38

11 35 Պեպէք Ռ. Հիսար Պոյած. Միրկ. Ստեն. Եէնիք. 20

Կամուրջէն Արնաւուտգիւղ երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

2 25 Ուղղակի Պեպէք 28

2 45 Ուղղակի Ռ. Հիսար 20

3 35 Ուղղակի Պեպէք (Բացի Ուրբաթէ) 25

4 10 Ուղղակի Պեպէք (բացի ուրբաթէ] 33

4 50 Ուղղակի Պեպէք [բացի ուրբաթէ] 6

10 30 Պեչիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պեպէք (Ուրբաթ օրերը չի կայ) 22

11 15 Գապ. Պեչիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պեպէք Ռ. Հիսար. Պոյաճքք. 28

11 45 Պեչիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պեպէք 19

12 — Պեչիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. 22

Կամուրջէ Անատոլուի եղերք երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

2 20 Ուղղակի Չենկ. Գանտ. 33

3 30 Ուղղակի Գանտիլլ. [Բացի ուրբաթէ] 19

3 30 Իսկ. Գուզկ. Պեյլ. Չենկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուբուք. Բաշլ. Պեյք. 32

4 15 Ուղղակի Գանտիլլի (բացի ուրբաթէ) 39

9 15 Պեչիքթաշ, Գուզկունճ. Պեյլեր. Չենկէլ. Վանիք. Ա. Հիսար Գանլճա Բաշլ. Պեյքօզ (բացի ուրբաթէ) 19

10 — Պեչիք. Գուզ. Պեյլեր. (Պեյքօզի շոգ. ին հետ պիտի հաղ. ուրբաթները Չենկ. Գանտիլլի) 28

10 30 Պեչ. Չենկէլ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուբ. Բաշլ. Պեյք. Թարապ. Պեյլիք. 17

10 40 Իսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ) 22

11 — Պեչիքթաշ Գուզկնճ. Պեյլեր. Չենկէլ. Վանք. Գանտ. Պեյք. (Ուրբաթ օրերը Իսկ. Գանտիլլի Պեյքօզի շոգենաւ ին հետ պիտի հաղ. դկցի) 32

11 15 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլճ. Չուբ. Բաշլ. Պեյքօզ ուրբթ. Գուզկ.) 25

11 45 Գապաթ. Գուզ. Պեյլ. Չենկ. Վանիք. 33

12 — Իսկ. Գուզ. [Բացի ուր. և շաբաթէ 6

Զիւ Զաւ իջնող շոգենաւ

2 40 Արնավ. Չենկ. Պ. յլեր. Օրթք. Գուզկ. Իսկ. Պեչիք. Գապ. Կամուրջ

6 — Արնավ. Չենկէլ Պեյլեր Օրթ. Գուզկ. Իսկ. Պ չք. Գապ. (կիրկին բր կից.)

10 — Արնավ. Չենկէլ. Պեյլեր Օրթք. Գուզկ. Իսկ. Պեչիք. Գապ կամուրջ (կիրակիները մինչեւ Գապաթաշ)

Զիւ-Զաւ ելնող շոգենաւ

4 30 Կամուրջէն Գապ. Իսկ. Պեչիք. Գուզկ. Օրթաք. Պեյլեր. Չենկ. Արնավ.

5 50 Գապաթաշէն Իսկ. Պեչիք. Գուզկ. Օրթ. Պեյլեր. Չենկ. Արնավ. (կիրակիները կամուրջէ]

11 30 Կամուրջէն Պեչիք. Իսկ. Գուզկ. Օրթ. Արնավ (կիրակիները 11ին Գապաթշ.էն

Առաւօտները Եէնիմ.էն 1.40ին և կամուրջէն ցին և երեկոները կամուրջէն 9.15ին գարձեալ կ ժ մուրջէն 8.30ին, և 1ին Մեգարըէն ելնող իջնող շոգենաւուց մէջ բեռ չպիտի ընդունուին։ Պեյքօզէն 10 30ին և ժամ 10.40ին կամուրջէն Իսկիւտար գացող շոգենաւք բեռ չպիտի ընդունին։

Փոխադրելից օգերուն Մեգարըաւրնեա և Ռ. Գավաք շոգենաւ չպիտի հանդիպի։

ԻՍԿԻՒՏԱՐԷՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիւտար
— —	— —	— —	6 25 Պեչիք
— —	7 5	— —	7 5
— —	8 — Պեչիք	— —	8 15 Պեչիք
2 —	8 20 Վ. ասփ.	2 20 Պեչիք	9 5
3 30	9 —	2 50	9 50
3 —	9 30	3 20	10 10 Պեչիք
3 30	10 — Ֆեր.	3 40 Վ. ասփ.	10 30 Ֆերպ
3 45 Ֆերպ.	10 20 Պեչիք	3 50 Պեչիք	10 40 Գպ.
4 —	10 50	4 30 Ֆերպօթ	11 —
4 30	11 — Գուզկ.	4 20	11 20 Ֆերպ.
5 —	11 10 Ֆերպ.	5 15 Վ. ասփ.	11 20
5 30 Վ. ասփ.	11 20	5 30 Պեչիք	11 50
5 45 Ֆերպ.	11 40	6 15 Ֆերպօթ	12 — Գպ. *
6 15	12 5	— —	12 5
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիւտար
— —	— —		
— —	7 —	— —	— —
— —	8 — Պեչիք	— —	7 5
— —	** 8 20 Վ. ասփ.	2 5	8 15 Պեչիք.
1 45	9 — Պեչիք	2 50	9 5
2 30	9 30	3 15 Պեչիք	9 45
3 20	10 — Ֆերպ.	4 15 Վ. ասփ.	10 10 Պեչիք
3 45 Ֆերպօթ	10 10 Պեչիք	4 30 Ֆերպօթ	10 30 Ֆերպ.
4 —	10 40	4 20	10 40
4 45	11 10 Ֆերպ	5 15 Վ. ասփ.	11 20 Ֆերպ.
5 20	11 10	5 25 Պեչիք	11 20
5 30 Ֆերպօթ	11 40	6 15 Ֆերպօթ	11 20
6 —	12 5	6 15 Պեչիք	12 5

* Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ շաբաթ և տօն օրերը տեղի չպիտի ունենայ։

** Բացի կիրակի օրէնէ։

ՀԱՅԷՄ ԻՍԿԵԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

3 30 Հայտարէն Սալաճագ (բացի կիրակիէ)

4 30 » » (Ուր. օրերը 4ին)

10 40 » » (բացի ուր. և կիր. օրերէ)

11 25 » » (ուր. և կիր. ժ. 10 45ին

3 — Կամուրջէն Հայտար Սալաճագ (բացի ուր. և կիր.)

4 — Կամուրջէն Հայտար Սալաճագ (ուր. օրերը 3 30ին)

10 10 Կամուրջէն Հայտար անտի Սալաճագ (բաց ուրբաթ և կիրակի օրերէն)

11 10 Կամուրջէն Հայտար անտի Սալաճագ (կիրակի և ուրբաթ օրերը ժմ. 10 30ին)։

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԵԼԷՍԻ

ԵՒ

ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի

5 45 Իսկիւտարէն Սիրքէճի

10 — Իսկիւտարէն Սիրքէճի

11 10 » Գապաթաշ (Եէնի գիւղի շոգենաւուն հետ կը հաղորդակցի)

4 30 Սիրքէճիէն Իսկիւտար

6 15 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իսկիւտար

10 30 Սիրքէճիէն Իսկիւտար

11 20 Գապաթաշէն Իսկիւտար

Ծան.—Օրը միջամասա եղած սաեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։ 12